

3

Láthatár

Ellenzik az igazgatók az új jogszabályt – Pap Melinda írása

4

Térkép

Hogyan érvel a tantervválasztás kapcsán a szülő, a pedagógus, a diák? – Magyarai Tivadar írása

7

Szülői szemmel

Miska – Kerekes Edit írása

10

Láthatár

Minisztériumi állásfoglalásra várnak

11

Láthatár

„Példaértékű pedagógusi munkára van szükség” – R. Kiss Edit írása

18

Láthatár

Négy pedagógiai közmondás – Fodor László írása

21

Könyvtár

Olvasókat nevel a könyvtár – Bíró Blanka írása

22

Pályáz(z)atok

24

Hivatalos

1

Láthatár

Helyreállítani a szakoktatás presztízsét – Bíró Blanka írása

8

Lélekjelenlét

A megmérettetések színe és visszája – Kiss Judit beszélgetése Keresztesi Polixéna kolozsvári iskolapszichológussal

13

Diákszemmel

Erdély legösszetartóbb osztálya – a 10. C az aradi Csiky Gergely Főgimnáziumból – Pataky Lehel Zsolt írása

14

Magánterület

Vonalas füzet – Magyarai Tivadar írása

16

Portré

„Történetekből tanulunk élni” – Birta-Székely Noémi beszélgetése Makkai Kinga marosvásárhelyi gyermekirodalom-oktatóval

20

Tanterem

Úszómedencévé varázsolt szeméttárolók – Kiss Judit írása

12.

„Itt a farsang, áll a bál”

2014.

2.

SZÁM

MAGYAR KÖZOKTATÁS

ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSI FIGYELŐ

2014. FEBRUÁR • 2. SZÁM

Rajz • Réti Rebeka, 1. osztályos

ISSN 2065-9725

- Tanárszemmel • Diákszemmel • Szülői szemmel • Lélekjelenlét •
- Tanterem • Láthatár • Óvoda • Fotóriport • Hivatalos •
- Iskola és kultúra • Pályáz(z)atok • Magánterület • Térkép •

Egy évre
csak
42 lej

Magyar Közoktatás

megrendelés a 2013–2014-es tanévre:
m k o @ c o m m u n i t a s . r o

Kedves pedagógusok, jövődóbeli szerzők!

ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSI FIGYELŐ

A Communitas Alapítvány által kiadott *Magyar Közoktatás* együtt szerkesztjük az olvasókkal, sok figyelemfelkeltő, gondolatébresztő írást kapunk pedagógusoktól, szülőktől egyaránt. Továbbra is helyet szeretnénk adni a lap hasábjain a pedagógusok, oktatási szakemberek, szülők és diákok konstruktív véleményének, az oktatást érintő problémák felvázolásának és természetesen a megoldáskeresésnek.

Kérjük, írjanak véleményanyagot a következő témákban:

- **Tantárgyam és diákjaim – sikerélmények és buktatók az oktatásban**
- **Az információátadástól a kreativitásra nevelésig**

Várjuk írásait az mko@communitas.ro e-mail címre.

Eredményes munkát és kitartást kívánunk!

A Magyar Közoktatás szerkesztősége

www.communitas.ro

Megrendeléseiket az mko@communitas.ro e-mail címen, a 0264-44-14-01-es telefonszámon vagy postán fogadjuk.

Címünk: Redacția *Magyar Közoktatás*, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

A havilapot postai úton vagy a megyei tanfelügyelőségeken keresztül juttatjuk el Önhöz. A lap ellenértékét postai utalvánnyal vagy banki átutalással kérjük a fenti bankszámlaszámra utalni. A megrendelés bármelyik formája (szelvény, telefon, e-mail) csak az átutalási bizonylat számával együtt érvényes. (Az átutalási bizonylaton szerepeljen a megrendelő neve és a kifizetés jogcíme.)

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia
Felelős kiadó: Lakatos András
Ára 3,5 lei.
Telefon: 0040-264-44-14-01
e-mail: mko@communitas.ro
Redacția *Magyar Közoktatás*, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

A kiadvány megjelenését az RMDSZ és a Communitas Alapítvány teszi lehetővé.

Kidolgozzák a szakemberek a hazai magyar szakoktatási stratégiát

Helyreállítani a szakoktatás presztízsét

A magyar nyelvű szakoktatásra vonatkozó stratégiát dolgoz ki a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (RMPSZ), melyet a döntéshozók figyelmébe ajánl. Az RMPSZ országos elnöksége február 8-án Sepsiszentgyörgyön tartott vándorgyűlést, melynek a szakoktatás volt a témája. Amint az összehívóban megfogalmazták, a romániai magyar közoktatás egyik súlyos, megoldásra váró problémáját járták

port létrehozásával Kiss Imre székelyföldi alelnököt bízták meg, a tervek szerint a munkacsoport részleteiben elemzi, összegzi az általános és sajátos, helyi jellegű problémákat, megoldási javaslatokat, lehetőségeket fogalmaz meg. Feltérképezik a tanügyi törvény által biztosított lehetőségeket és hiányosságokat, a gazdasági szféra és a szakoktatás viszonyát, válaszokat keresnek arra, hogy van-e szükség egységes szakképzési modellre, milyen legyen az elméleti, a szaklíceum és a szakiskolai osztályok aránya, és megoldásokat keresnek a szakoktatásban szükséges oktatók képzésére, az anyanyelvű könyvek hiányára.

Szórványban és tömbben sajátos gondok

A vándorgyűlésen Szabó Csilla, az oktatási minisztérium kisebbségi oktatásért felelős államtitkársága szakképzésért felelős felügyelője, Bartolf Hedwig Hargita megyei főtanfelügyelő, Görbe Péter Hargita és Popescu Marius Kovászna megyei szakfelügyelő tartott beszámolót a szakoktatás helyzetéről, az RMPSZ megyei elnökei pedig a különböző állapotokat vázolták. A beszámolókból kiderült, hogy a különböző megyékben sajátos gondokkal szembesülnek, például a szórványmegyékben a magyar iskolákban csak a törzsanyagot oktatják magyarul, a szaktantárgyakat pedig románul, mert legtöbb helyen összevont osztályok működnek. Szilágy megyében akkor is a román a szakoktatás nyelve, ha a diákok 80 százaléka és az oktató is magyar – hívta fel a figyelmet Erdei János, az RMPSZ helyi szervezetének elnöke. A magyar nyelvű szakkönyvek hiánya általános jelenség, erre jelent részleges megoldást, hogy a Nemzetstratégiai Kutatóintézet 60 ezer példányban mintegy 500féle szakkönyvet adományozott a szövetségnek, a segédanyagként használható köteteket a két fél év közötti vakációban osztották szét az iskolák között. Elhangzott továbbá, a tömbmagyar megyékre is jellemző, hogy a beiskolázási tervben alacsonyabb a szakoktatásban részt vevő diákok aránya, hiányzik a pályaeorientáció, így a gyerekek többsége az elméleti oktatást választja, ezért hangsúlyt kellene fektetni a szakmák presztízsének helyreállítására. Virág Erzsébet, a szövetség Kolozs megyei elnöke arra hívta fel a figyelmet, hogy szakszerűen ki kellene dolgozni a szakiskolai érettségi módszertanát, a kötelező vizsgatantárgyak közt pedig feltétlenül kellene szerepelniük a szaktantárgyaknak is. Halász Ferenc Temes megyei országos alelnök leszögezte: egyértelművé vált, hogy a rendszer alulfinanszírozott. „Romániában sajnos nem úgy működik, hogy megnézik, mennyi pénz kell ahhoz, hogy biztosítani lehessen a minőségi oktatást, hanem hogy az adott összegből mit lehet kihozni” – mutatott rá a pedagógus. Burus-Siklódi Botond, az RMPSZ elnöke a rendezvényt követő sajtótájékoztatón elmondta, többek között arra is megoldást kell keresni, hogy az úgynevezett „egyiskolás” megyékben, mint például Temes, Arad, Fehér, Hunyad vagy Beszterce, az egyetlen magyar nyelvű középiskolában is biztosítani tudják a szakmai képzést.

Fotó: TÓTH ORSOLYA

• A pedagógusokat is meg kell győzni arról, hogy szakoktatásban is értékes, hasznos tudásra és képességekre tesznek szert a gyerekek

körül. Az ülés során elhatározták, hogy munkacsoportot hoznak létre, melyben nemcsak az RMPSZ vezetői, hanem a romániai magyar szakoktatás ismert és elismert szereplői is részt vesznek majd, és amelynek feladata a hazai magyar szakoktatási stratégia kidolgozása lesz. A munkacso-

Fizessék meg a szakmunkásokat

Évek óta folyamatosan csökken a diáklétszám, ám az elméleti líceumokban sehol nem csökken az osztályok száma, a fogyást csak a szakképzés érzí meg – szögezte le Görbe Péter. A Hargita megyei szakoktatással foglalkozó tanfelügyelő elmondta, náluk a turizmus, a kereskedelem és az autóbádogosság számít sikerszakmának. Görbe Péter szerint nagyobb hangsúlyt kellene fektetni a gyakorlatokra, hiszen a munkaadók nem az érettségi oklevelet kéri a pályakezdőtől, hanem azt kérdezik, tud-e például szerelni. Az elméleti tantárgyakat is a szakmunkásképző igényeihez kellene igazítani, olyan matematikát tanítani, amit lakatosműhelyben a különböző számításoknál alkalmazhatnak. A szaktanfelügyelő ugyanakkor felhívta a figyelmet, hogy árt a szakmai képzés megítélésének, ha az 5–8. osztályban tanító pedagógusok és iskolaigazgatók úgy állnak a kérdéshez, hogy semmit nem ér az a diák, aki nem elméleti líceumba készül. „A szakoktatás presztízsét azaz lehetne valójában helyreállítani, ha jobban megfizetnék a jó szakembereket. Egy szép munkát végző asztalosnak nem kell meggazdagodnia, de tisztességesen tudjon megélni a szakmájából” – szögezte le Görbe Péter. Befektetés és pénz nélkül, sorozatos megvonásokkal nem lehet oktatási és nevelési

„A munkacsoport részleteiben elemzi, összegzi az általános és sajátos, helyi jellegű problémákat, megoldási javaslatokat, lehetőségeket fogalmaz meg. Feltérképezik a tanügyi törvény által biztosított lehetőségeket és hiányosságokat, a gazdasági szféra és a szakoktatás viszonyát, válaszokat keresnek arra, hogy van-e szükség egységes szakképzési modellre.”

reformot végrehajtani, mondta Marius Popescu. A Kovászna megyei szakoktatással megbízott tanfelügyelő több javaslatot is megfogalmazott, szerinte ésszerűsíteni kellene az erőforrások elosztását, nagyobb hangsúlyt fektetni az iskolák közötti együttműködésre, a szakiskolák közötti konzorciumok létrehozásával kiküszöbölhetőek lennének a párhuzamosságok. A tanfelügyelő szerint pályázati támogatás útján és vállalkozók bevonásával kell létrehozni egy romániai magyar szakoktatási központot. Arra is rámutatott, hogy évek óta várta magára a szakképesítési törvény, holott Magyarországon és a nyugati államokban már rég létezik. Elavultak a tanított technológiák, a szakmai kerettantervek véglegesítése előtt konzultálni kellene a szakmával, a vállalkozókkal is, szögezte le Popescu Marius.

Mestertanárokat toboroz a kolozsvári Református Kollégium

Körlevélben szólít imádságra és szakemberek toborzására a kolozsvári Református Kollégium: ösztöl két szakiskolai osztályban induló négyféle képzés oktatásához keresnek tanítani vágyó és hajlandó szakembereket. Mérnökök és mesterek jelentkezésére számítanak, akik villany-, víz- és gázszerezés, szakácskodás és fodrászat terén rendelkeznek szakképesítéssel. Székely Árpád igazgató korábban a sajtónak elmondta, az iskola vezetésének meggyőződése, hogy a szakoktatás sikere a hazai magyar vállalkozók hozzáállásán múlik, az oktatásba bekapcsolódó szakembereken. Arra kéri a lelkipásztorokat: a vasárnapi ígéhirdetésbe foglalják bele a szakiskola ügyét. Meggyőződésük, hogy szakmával sok fiatalnak számukra alkalmasabb életpályát, boldogulást kínálhatnak: „hiszük, hogy ezek a gyerekek nem kevesebbek semmivel azoknál, akik orvosnak, papnak, ügyvédnek tanulnak”. A két szakosztály a kolozsvári hídelvei templom mögötti épületben kap helyet, amelyben eddig a faipari líceum működött. Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke korábban elmondta, az épület rendeltetését nem akarják megváltoztatni, továbbra is oktatási célokra használják. Székely Árpád sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy a kollégium új épületét még nem kapták vissza, hiszen a gyerekek számára is jobb lett volna, ha egy bentlakásban, egy épületben tanulhatnak azokkal, akik elméleti oktatásban részesülnek humán és reátagozaton.

(forrás: Szabadság.ro)

Együttműködés a gazdasági szférával

A vándorgyűlés résztvevői arra a következtetésre jutottak, hogy a szakképzés kínálatát bővíteni kell, és a lehetőség szerint a piaci igényekhez igazítani. Ennek érdekében nélkülözhetetlen a gazdasági szféra, az iparkamarák és az oktatási intézmények szoros együttműködése. A helyi kistérségben vagy régióban működő gazdasági egységek, vállalkozások igényeinek ismeretében kell szakképesítést biztosítani, amely majd munkahelyet, megélhetési lehetőséget jelent a szakképzésben résztvevők számára, szögezték le. A korszerű szakoktatás kialakításában fontos a régiókban való gondolkodás. Ez a szakoktatási intézmények szoros együttműködését jelenti: a diákok érdekeit, a szülők elképzeléseit figyelembe véve kellene kialakítaniuk kínálatukat, elkerülve a párhuzamos képzések megjelenését. A beiskolázási részarányoknak helyi konszenzus alapján kell történnie, nem központi előírások szerint. A szakoktatás presztízsének visszaállítása érdekében nélkülözhetetlen a széles körű és alapos pályaaorientáció. „Nemcsak a szülők körében szükséges a mentalitásváltás, a pedagógusokat is meg kell győzni arról, hogy szakoktatásban is értékes, hasznos tudásra és képességekre tesznek szert a diákok. A jól képzett, hozzáértő szakmunkásokra legalább akkora szükség van, mint elméleti szakemberekre” – szögezték le a vándorgyűlésen. A tantervi követelményeket tekintve a szakképzésnek az alapfokú általános műveltségi tartalmakra kell épülnie a célratörő elmélet, több gyakorlat elvétel érvényesítve, módszereiben az alkalmazhatóság, a készség és képességfejlesztés kell elsődleges legyen, vélik az oktatási szakemberek.

BÍRÓ BLANKA

Az iskolák vezetői szerint a menedzsment rovására mehet a több tanóra

Ellenzik az igazgatók az új jogszabályt

Elemzik a költségvetési törvény azon cikkelyének gyakorlatba ültetési következményeit, mely kimondja, hogy egyes iskolaigazgatóknak az eddigi 4 helyett 14 órát kell tanítaniuk – jelentette ki február eleji székelyföldi látogatása alkalmával Remus Pricopie oktatási miniszter. A tárcavezető kijelentésével arra reagált, hogy maroshévízi látogatása alkalmával 160 iskolaigazgató által aláírt petíciót adtak át neki. Ebben a tanintézetek vezetői azt kérték, hogy a szaktárca az európai szabványok szerint számítsa ki a tanintézeteknek diákonként fizetett összeget, vagy mondjon le a kvótarendszerről. Ugyanakkor azt is kifogásolták, hogy az idei költségvetési törvény sokkal több tanóra megtartására kötelezné az igazgatókat, így ezeknek nem maradna elegendő idejük az adminisztratív feladatok ellátására. Az törvényi előírás hatalmas felháborodást keltett a székelyföldi iskolaigazgatók körében, közülük sokan azzal fenyegetnek, lemondanak tisztségükről, amennyiben vissza kell térniük a katedrához. Az igazgatók oktatásra való kötelezése más pedagógusok elbocsátását eredményezheti, hívták fel ugyanakkor a figyelmet az illetékesek.

„Az oktatási minisztériumnak állást kellene foglalnia a költségvetési törvény által több tanóra megtartására kötelezett igazgatók ügyében. Mint elmondta, több beadványban kérte a szaktárcát, hogy pontosítsa a kérdésben.”

A diákok láthatják a kárát

Kőrössy Ildikó, a csikbáncfalvi Márton Ferenc Általános Iskola igazgatója szerint a törvénnyel a minisztériumnak tulajdonképpen az a célja, hogy az iskolák beleférjenek a költségvetésbe, jelenleg ugyanis az oktatási rendszer igazodik a bérkerethez, és nem fordítva. „A minisztérium meglátása szerint a tanin-

tézeteknek és a mi iskolánknak is az a „bűne”, hogy túl jól képzettek a pedagógusai: minden óvónő és tanítónő felsőfokú végzettséggel rendelkezik, és szinte mindannyian egyes fokozatú tanárok vagyunk. Nagy bajnak látom, hogy éppen a „túlképzettség” miatt a 14 órával sem fogunk beleférni a költségvetésbe, és már kíváncsian várom, mikortól kell az igazgatóknak, tanároknak maguk után kitakarítani az iskolát, tüzelni, udvart seperni és megjavítani az elromlott bútortáratot” – nyilatkozta lapunknak az iskolaigazgató. Mint mondta, attól tart, hogy a minisztérium legújabb döntésének a diákok isszák majd meg a levét, hiszen bármilyen probléma adódik az iskolában, az igazgatónak kell szakembert keresnie, megbeszélnie a munkálatokat, és ezek a dolgok nem várhatnak addig, amíg megtartja az órát. Ha ellenőrző szerv érkezik, az is az igazgatóval akar beszélni, és nem vár, mutatott rá. „Folyamatosan ki-be kell járkálni az óráról, és ez nem szolgálja a gyerekek érdekeit, pedig az iskola értük van” – mutatott rá a jogszabály hátrányaira Kőrössy Ildikó. Hozzátette, az igazgatók óraszámának megemlése azokban az iskolákban nem jelent problémát, ahol van elegendő pluszóra, de ahol minden pedagógus heti 18 órával tanít, és ebből még az igazgatónak is át kell vennie órákat, ott valakinek csak fél normája marad.

Beadványban kérték a pontosítást

Keresztély Irma Kovászna megyei főtanfelügyelő úgy vélte, az oktatási minisztériumnak állást kellene foglalnia a költségvetési törvény által több tanóra megtartására kötelezett igazgatók ügyében. Mint elmondta, több beadványban kérte a szaktárcát, hogy pontosítsa a kérdésben, hiszen a tanfelügyelőség már kapott átiratot a megyei pénzügyi igazgatóságtól, hogy vegyék figyelembe a költségvetési törvény vonatkozó cikkelyét. A főtanfelügyelő szerint Kovászna megyében is felháborodással fogadták a megszorítást, számos igazgató lemondással fenyeget, meglátásuk szerint ugyanis a több tanóra a menedzsment minőségének a rovására menne. Mint hangsúlyozta, az

intézkedés azon iskolákat érinti, melyek nem férnek bele a költségvetési keretbe, Kovászna megyében 80 igazgatót és 55

• **Túlórák.** „Vajon mikortól kell az igazgatóknak, tanároknak maguk után kitakarítani az iskolát?”

aligazgatót. Emlékeztetett, hogy a megye 25 iskolájában az intézményvezető katedráját pluszóraként szétosztották az iskola tanárai között, ilyen esetben nem kell elbocsátani senkit, az érintett pedagógusok keresnek majd kevesebbet. Harminckét esetben azonban helyettesítőt alkalmaztak, így ezek elveszítik munkahelyüket, ha az igazgató visszatér tanítani. Nyolc igazgatót és aligazgatót más intézményből helyeztek át, esetükben nem is tudják, hogyan oldható meg, hogy a saját katedráján tanítson, de a másik iskolában igazgasson. Keresztély Irma rámutatott, ha a tanfelügyelőségek nem alkalmazzák a költségvetési törvényt, fennáll a veszély, hogy a számvevőszék az igazgatóval fizeteti vissza a helyettesítő bérét.

PAP MELINDA

A tanítási nyelv választása és az erről szóló köznap i viták

Hogyan érvel a tannyelvválasztás kapcsán a szülő, a pedagógus, a diák?

Azokban az esetekben, amikor a *nem* vegyes házasságokban élő szülők afölött vitatkoznak, hogy milyen nyelvű osztályba írássák a gyermeket, legtöbbször a magyar nyelvű képzés körül ki győztesen. Ezzel szemben vegyes házasságok esetében jellemzően a román tanítási nyelv kerül előnybe, bár ez vidékenként változhat. A feltáró kutatásunk során ezúttal a nem vegyes házasságokkal foglalkoztunk: érdeke-

„Az, hogy mi számít könnyebben vagy nehezebben elérhető magyar iskolának, a közösségen belül is vita témája, főleg mert a kisebbségi szervezetek, egyházak kiterjedt kampánnyal célozzák meg azokat a magyar családokat, akiknek lakhelyétől viszonylag távol esik magyar tanintézet.”

sebb képet mutat, ha egy olyan gyermek megy román iskolába, ahol mind a két szülő magyar, hiszen vegyes házasságban kézenfekvő a magyarázat: a gyermek végül is „félíg” román. Amennyiben a vegyes házasságokban rövidebb-hosszabb, parázssabb-szelídebb vita alakul ki a magyar–román gyermek tannyelvválasztásáról, gyakrabban nyer a román iskola pártján lévő felnőtt. Ilyenkor a magyar iskola pártján lévő családtagok, rokonok, szomszédok, barátok azzal próbálnak érvelni, hogy a gyermek a családban úgyis megtanul jól románul a román szülőtől és annak rokonaitól.

Ott, ahol mindkét szülő magyar, az a pusztta tény billenti a mérleget a

magyar tanintézet javára, hogy a családban magyarul beszélnek, és a diák anyanyelve – elsődleges kifejezési, megértési eszköze – a magyar, így ez az iskolai siker egyik alapja lehet. Ha ezekben a családokban valaki (szülő, nagyszülő, keresztszülő) román iskolát részesítene előnyben, általában egyedül, kisebbségben marad álláspontjával. Ő általában azzal indokolja véleményét, hogy a román iskolában jobban megtanulna románul a gyermek, illetve felnőttként könnyebben beilleszkedne majd román környezetbe.

A szülői és pedagógusi beszámolókbán ritkábban bukkan fel az az eset, amikor a szülő a középiskolát választó, immár majdnem felnőtt tizenéves gyermekével vitázik a tannyelvről. A vita ezekben az esetekben inkább a középiskola szakkínálatáról folyik, és csak nagyon ritkán különbözik a szülő és a serdülő véleménye a tanítási nyelvet illetően. *Általánosnak tekinthető, hogy serdülő és szülő nagyrészt egyetért a választandó tannyelv tekintetében.* A fiatalok ellenállása leginkább a következő helyzetekben mutatkozik meg:

– Amikor a velük egykorúak iskola-választásától eltérő döntést erőltetnek a szülők (magyarul: „más suliba íratnák, mint ahova a haverok mennek”), és ez esetleg a tannyelvet is érinti. Ez leginkább szórványvidékekre érvényes, hiszen tömbmagyar vidéken a többségi szokás úgyis a magyar tanintézet választása.

– Amikor a szülők az ifjú korábbi iskolájának tannyelvéhez képest egy másik iskolát, ezzel együtt pedig másik tanítási nyelvet választanának, és a serdülő fél a változástól.

Ha a szülő és serdülőkorú gyermeke egyetért a tannyelvválasztás tekintetében – olyan életkorban, amikor a serdülő egyre inkább szeretne önállósodni, és arra törekszik, hogy másként gondolkodjon, mint a szülei –, azzal is

magyarázható, hogy az etnikai-nyelvi identitástudat elsődleges szocializációs jelenség. Ez gyakran azt jelenti, hogy a magyarságtudat közös családi mintákon alapszik, a szülő és kamasz gyermeke ugyanúgy gondolkodik az iskola nyelvéről.

Tágabb körben folyó magyar–magyar viták

Itt nem arról a nyilvános vitáról van szó, amit újságírók, politikusok folytatnak, hanem arról, amit a szülők, diákok és azok a magyar személyek, akikkel az érintettek – főleg a családon kívül – a tannyelv kérdéséről beszélgetnek. A szülők számára döntéseik magyarázata, kifejtése, indoklása – hogy miért íratják magyar anyanyelvű gyermekeiket román iskolába – terhes lehet, mert közösségi, domináns nyomás nehezedik rájuk. Ugyanakkor azért is terhes lehet számukra, mert az érvelési-indoklási helyzetbe sokszor már „terhelten” érkeznek az „otthon” lezajlott – vagy még zajló – családi viták után. Többször jelzik is az érintettek, hogy leginkább azt szeretnék, ha ez nem lenne problematikus téma, ha nem képeznék vita tárgyát, hogy ki milyen tannyelvű iskolát választ a környezetében levő kínálatból, azt szeretnék, hogy ne kelljen erről számot adni, megindokolni, magyarázni. Sok szülő az egyes beszélgetések során lerövidíti a vitát azzal, hogy „románba adtam a gyermeket – és kész!” vagy „Romániában élünk, mi ebben a különös?” Ilyen vitákról szinte mindenki hallott, akár magyariskola-párti, akár azt vallja, hogy ez ne számítson, maradjon magánügy. Egyik nagyszülő, akinek a gyermekei is román iskolába jártak, az unokái pedig ugyan magyar óvodába, de utána szintén román iskolában folytatták, azt mondta, hogy ne azoknak kelljen magyarázatot adniuk, akik a sok ezer román iskola egyikét választották, hanem inkább azok indokolják meg döntésüket, akik

magyar iskolába, egyházi iskolába, Waldorf-iskolába meg hasonlóba járatják gyermeküket. A nagyszülő jelezte, hogy nem helyteleníti ezeket a választásokat sem, de nem ezeket kellene a fő áramlatként bemutatni, és „lekezelni” a román iskolába járókat.

A különféle „magyar–magyar” vitákban a román iskola mellett döntő

részeinek a jelentőségéről. A román iskolát választók szerint az egyes szakmák nyelvezetének (szókészletének) inkább románnak kellene lennie Románia egész területén, mert a magyar nyelv eszerint a felfogás szerint csak a mindennapi nyelv, esetleg a szűkebb értelemben vett kultúra (irodalom, színház) nyelve. Egy másik

pótmegoldásnak tekintik a távoli magyar iskolát, de az annak elérését segítő tényezőket is. Demográfiai vagy más okokból egyes kisebb településeken megszűnnek az iskolák, óvodák, és csak bizonyos településeken maradnak meg úgy, hogy a környékbeli helységek gyerekeit is befogadják. Ez sokszor helyi vitát eredményez a pe-

• **Románul vagy magyarul?** Megannyi családi tényező is közrejátszik a tannyelv választásban

családok tagjai sokszor azzal érvelnek, hogy a diák a román iskolában jobban elsajátítja a román nyelvet, amire később szüksége lesz. Ilyenkor a vita továbbgyűrűzhet arról, hogy a tannyelv választásának idején a gyermek mennyire tudott már románul (ami már is relatív, nehezen mérhető fel). Ha a gyermek még viszonylag gyengén ért és kommunikál románul, akkor azt, hogy román tanintézetet választanak, azzal lehet támadni, hogy éppen az iskolában nem fog boldogulni az anyanyelvétől eltérő nyelven. Ha a gyermek jól boldogul a román nyelvvel, akkor a román iskola választását azzal szokás a vita során támadni, hogy ha immár jól tud románul, tárgytalan az érv, miszerint a román iskola a román nyelv elsajátításához szükséges. Sajátos irányt szab a vitának az a tájékozott, tipikusan értelmiségi körökben terjedő (szakmai) vélemény, miszerint azok a romániai magyarok, akik jól elsajátították a nyelvet, nem az iskolában tanulták meg, hanem a mindennapokban, ahol román környezetben beszéltek románul.

Vita amiatt is kialakulhat, hogy eltérő az egyes romániai magyar társadalmi csoportok felfogása a magyar nyelv szerepéről, a szókészlet egyes

felfogás szerint viszont a szaknyelv, a szakkifejezések köre is az anyanyelvi értéket jelenti, ezért ezt is ajánlott magyarul elsajátítani. Ez jellegzetes értelmiségi érvelés a magyar iskola mellett, emiatt kevésbé fordul elő köznap i vitákban (művelt, tanult nagybácsi vagy szomszéd hozza fel, nyelvészeti szempontból nyilván jogosan).

Azokon a vidékeken is vita alakul ki a tannyelv választás tekintetében, ahol nehéz eljutni magyar oktatási tanintézetekbe – az ilyen családok esetében gyakorlatilag nem létezik számukra vállalható magyar oktatás, vagy csak kompromisszumok, terhek, kockázatok révén érhető el (utazás, ingázás, bentlakás, családi költözés). Az, hogy mi számít könnyebben vagy nehezebben elérhető magyar iskolának, a közösségen belül is vita témája, főleg mert a kisebbségi szervezetek, egyházak kiterjedt kampánnyal célozzák meg azokat a magyar családokat, akiknek lakhelyétől viszonylag távol esik magyar tanintézet. A kampány során általában arra bátorítják őket, hogy éljenek azokkal a segítő körülményekkel, amiket az egyes szervezetek ajánlanak (szórványkollégium, iskolabusz). A szóváltások során egyes szülők nem megfelelő megoldásnak,

dagógustársadalmon belül és a szülők között is.

Tannyelv választási vita és magyar–román kapcsolat

Kutatásunk nem terjedt ki annak részletes vizsgálatára, hogy a tannyelv választás kapcsán magánéleti körben vagy a hivatalos, nyilvános kommunikációban nehezedik-e nyomás a magyarokra, létezik-e szervezett kampány a magyar tannyelvű iskola választása ellen, a román tanintézet mellett.

Ránézésre megállapítható, hogy a nyilvános (román) kommunikációt – habár domináns tartalma olykor tele van a magyar lakosság kisebbségi jogait, közöttük a tanulási jogokat megkérdőjelező firtatásokkal – nem jellemzi, hogy egészében véve ellenezze a magyar nyelven való tanulást. (Egyes vidékeken mégis találkozhatunk ilyesmivel; főleg ott, ahol a román lakosság demográfiai fogyása miatt a román tannyelvű osztályok is veszélyeztetetté válnak, és a román gyermekek pótlására magyar gyermekeket próbálnak vonzani a létszám kitöltéséhez).

Az a tény, hogy nem zajlik jelentős román kampány a magyar nyelvű

oktatás ellen, azzal magyarázható, hogy az anyanyelven való tanulás létezik – a trianoni Románia megalkulásától kezdve, minden korlátozottsága, részlegessége, időszakos visszaszorulása és kálváriája ellenére. A magyar tanítási nyelv meglétét még a román nacionalista felfogásban is

„A különféle »magyar–magyar« vitákban a román iskola mellett döntő családok tagjai sokszor azzal érvelnek, hogy a diák a román iskolában jobban elsajátítja a román nyelvet, amire később szüksége lesz. Ilyenkor a vita továbbgyűrűzhet.”

sokszor a szükséges, de elégséges állapotnak tartják: az az engedmény, amit megadnak, tehát fontos, *fenntartandó, olykor román sovén szempontból „szükséges rossz”, külföld előtt is felmutatandó tény.* Gyakorivá vált a román nemzeti retorikában, hogy a magyar (főleg székelyföldi) fiatalokat attól „féltek”, hogy nem tudnak boldogulni, ha nem ismerik az „ország nyelvét”. Ritkán, de megjelenik az az érvelés is, hogy ezeknek a fiataloknak egyáltalán nem kellene magyar iskolába járniuk, legalábbis tanulmányaik egy részében, főleg elemi osztályokban.

Ami azokat a hatásokat illeti, melyek a magyar iskolát választó szülőt (vagy tizenévest) a románok részéről érik, nem megállapítható, hogy milyen mértékben elterjedt, hogy éppen e hatások nyomására kerülne a magyar gyermek román iskolába. A román családtag (például sógor), keresztszülő, szomszéd, barát stb. olvasatában az alapértelmezett helyzet az (olykor minden ideológia nélkül, magyarellenesség nélkül is, spontánul), hogy a tipikus *romániai* lakos román iskolába jár. Ez a közeli román személy rákérdezhet arra, hogy miért akarják magyar iskolába íratni a gyermeket (mert számára nem ez tűnik a természetesnek). Ez a szemlélet főleg

a szórványvidéken a magyarokra is jellemző, és éppen ennek hatására tekintik alapértelmezettnek, minden dispután felülínek azt a helyzetet, amikor a magyar etnikumú diák román iskolába jár. Román környezetben adott esetben éppen a magyar iskolaválasztás mellett kell érvelniük, azt magyarázniuk (vagy ha úgy élik meg: „magyarázkodniuk”).

A magyarországi támogatás mint tényező

Terepmunkánk során a szülőkkel, illetve a pedagógusokkal folytatott beszélgetések alkalmával majdnem soha nem hangzott el, hogy a magyar iskola mellett való döntés egyik motiválója az a magyarországi állami támogatás lenne, amit romániai családok kapnak, ha magyar iskolába járatják a gyermeküket (közismert nevén nevelési-oktatási támogatás). Ezért a terepbeszélgetések további szakaszaiban erre is rákérdeztünk. Ezt a támogatást, mint ismert, a magyarországi „szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény” 2001-es változata, illetve annak 2003-as módosítása írja elő. Arról a támogatásról van szó, melyet azok a kiskorúak kaphatnak, akik tanulmányaikat magyar nyelven vagy a magyar kultúra tárgyában folytatják (tehát azokról a gyermekekről is, akik román iskolába járnak, de választható tárgyként magyar kultúráról szóló tárgyat is tanulnak). A támogatást a gyermek szülői vagy törvényes képviselői kapják. Már az első évben 116 974 ilyen támogatást osztott ki a magyar állam, később ez a szám a tanulói lélekszám csökkenése ellenére – feltételezhetően a pályázási lehetőségek híre, illetve a szokás elterjedése miatt – növekedett. Az egy évre szóló támogatás összege egy gyermek után 20 000 forint körül mozgott (2013-ban 22 400 forintról gazdaságpolitikai indoklással a magyar kormány ezt 17 200-ra csökkentette).

Gyakori eset volt, hogy nem vagy alig tudtak valamit erről a lehetőségről azok a családok, akik valamennyi oktatási szinten román iskolába járatják gyermeküket. Akik egy korábbi szinten magyar iskolába, utóbb aztán román iskolába küldik a gyermeket, többet tudnak erről a lehetőségről a korábban látogatott magyar tanintézet köreiből. Ennek alapján feltételezzük, hogy a pályázási lehetőségről,

annak előnyeiről, esetleg ügyintézési terheiről szóló információk a magyar iskolai hálózatokban terjednek (például osztálytársak szülei között, illetve a pedagógus-szülő kommunikációból), de az a feltételezés is helytálló lehet, hogy a magyar iskolát választók eleve a magyar kommunikációs hálózatokat részesítik előnyben (például inkább olvasnak, hallgatnak, néznek magyar hírsajtot, mint román).

A támogatást tehát nem sorolják a döntési tényezők közé (de ezt a szokásos fenntartással kezeljük: az emberek többnyire tartózkodnak attól,

„Ami a magyar iskolát választó szülőt (vagy tizenévest) érintő, a románok részéről érkező hatásokat illeti, nem lehet megállapítani, hogy milyen mértékben terjedt el, hogy éppen e hatások nyomására kerülne a magyar gyermek román iskolába.”

hogy pénzbeli előnnyel magyarázzák döntéseiket, cselekedeteiket), viszont a támogatási összeget általánosan nem tartják olyan nagynak, hogy ezen múljanak olyan fontos döntések, mint az iskolaválasztás. Emellett reális, segítő összegnek tekintik (mint alkalmas tanévkezdési támogatás), beszámolóikban visszatérő politizálási motívum – papagájpropaganda hatására is –, hogy a támogatást egyes magyarországi politikai pártok adni, megemelni, mások szüntelenül elvenni, csökkenteni akarnák: „Orbán adja, Gyurcsány el fogja venni, ha visszajön”. Az erről szóló beszélgetésekben megjelenik néha az a gondolat is, hogy e támogatásnak nem kellene alanyi jogon járnia, hanem egy nagyobb összegű támogatást csupán a rászorulóknak kellene adni.

**MAGYARI TIVADAR
az RMD SZ oktatási
főtitkárhelyettese**

Miska

Miska soha nem késett. Nem hangoskodott. Nem zavarta az órát. Miska mindig előkelő helyén tekintélyeskedett. Elég volt, ha a tanító úr csak ránézett, máris negyven nebuló kapta a lélegzetét is csendesebbre. Csattantak a pofonok az osztályteremben, koppant a vonalzó a körmökön, pirosan csíkozott a tenyeres. Ha mindez mit sem ért, akkor következett Miska. Naponta többször fenyegetően suhogott a tanító úr kezében. Elporolta a diák úr nadrágját. Miska, a rettegett nádpálca. És csak úgy terebélyesedett a tudomány a fejekben, az erkölcsösség a jellemben, hogy gyönyörűség volt nézni...

A mi időnkben már nem dívott a tanári verés. Becsúszott még egy fülcibálás, fájdalmas pajeszhúzás, koppantás a kobak búbján, egy jól irányzott krétadarab esetleg éppen a legjobb helyen landolt az álmodozó diákkoponyán, sőt hébe-hóba akadt oly merész tanár, aki az iskola melletti hevenyészett zöldségeskertbe küldte karóért a delikvenst... De a körmös lassan átvándorolt a regények lapjaira. A testi fenytetés az iskolákban ma már szigorúan tilos.

A diák mindeközben nem sokat változott, legfeljebb a csínyek korszerűsödtek, az iskolába behordott frusztrációk sokasodtak, és lettek egyre meghökkentőbbek. Ma az osztályban a diák, ha rossz jegyet kap, összetépi az ellenőrzőjét a tanár szeme láttára, és ömlik belőle az elégedetlenség. Földhöz vágja a füzetét, mert nem helyes az eredmény. Ha úgy tartja kedve, egy betűt sem ír le egész órán. Csak azért sem. Pedig tulajdonképpen nem is a szekundáért mérges, nem is a fáradság/unalom okozza tüntető sztrájkját. Tulajdonképpen nem is rossz ő, csak belül folyton nagyon rossz neki valamiért. Ettől aztán mindenkinek rossz: tanárnak, osztálytársaknak, füzetnek, ellenőrzőnek, hogy a tudományról ne is beszéljünk, aminek csöpögnie kellene a diákefejekbe tartósan befelé.

Miskát felváltotta az iskolapszichológus. Míg pálcából jutott minden osztályba egy, addig pszichológusból jó, ha egy egész iskolára jut ennyi. Míg a pálcá nem szorult ellenőrzésre, a pszichológusra (bizalmatlanságból?) folyton sok száz oldalnyi jelentés elkészítését sózzák. No, de az ideális oktatási rendszer ideális iskolájának ideális tanára már a képzése során megkapta azokat az ismereteket, amelyekkel hatékonyan kezelni tudja a fenti helyzeteket úgy, hogy ne csak a tünet pillanatnyi megszüntetését érje el vele. Az ideális osztálynevelő az ideális iskolapszichológusok közül ajánl egyet. Aki tényleg ráér az oly nehezen felderíthető lelki gondok orvoslásának hosszas folyamatára. Az ideális szülő pedig örül a lehetőségeknek.

De a tanár nem ér rá, „le kell adnia” a tananyagot, nem tarthat időigényes terápiát. Az iskolapszichológus nem ér rá, elhalmozzák adminisztratív teendői. A legtöbb szülő nem ér rá, hisz a mindennapiért robotol, esetleg nem is érzi a problémát. Mi marad hát? A jól bevált hármas akár sokadszorra, pedig az osztályzatnak elvileg a tudásszintet kellene jeleznie, tudja jól a tanár is. Esetleg kipakolja óráról a diákot, aki viszont ezt inkább sikerként éli meg, de legalább a tanóra zavartalanul folytatódhat. S következő órán a bűnös csintalankodása is. Mert belül neki még mindig ugyanolyan rossz valami miatt.

Miska meghalt, és a tanárnak nincsenek eszközei. Sokszor nem is képes arra, hogy kezelni tudja az egyre élesebb iskolai konfliktushelyzeteket. De legtöbbször nem is juthat a problé-

• **Fegyelem egykori iskolában.** „Miska mindig előkelő helyén tekintélyeskedett. Elég volt, ha a tanító úr csak ránézett, máris negyven nebuló kapta a lélegzetét is csendesebbre”

ma gyökeréig. Ez persze Miska idején sem volt másként, de akkor még a gyermek személyiségéről sem beszéltek, a korai sérülések oly messzemenő hatásairól, a lélekkel sem foglalkoztak annyit, mert nem értették, hogy a társadalom lelke akkor lehet ép, ha az egyénnel is nagyjából rendben vannak a dolgok, és ez leggyakrabban gyerekkorban romolhat el helyrehozhatatlanul. Ma viszont elvárjuk, hogy az iskola gyermekközpontú legyen, hogy a tantermek tágasak-barátságosak legyenek, hogy egy osztály létszáma a minőségi oktatás érdekében tucatnyinál alig legyen nagyobb (de a fejkvótarendszerben csak 28-cal „kifizetődő”...), hogy az oktatási módszerek és segédanyagok korszerűek legyenek, érdekeségükben hatékonyak, hogy az iskolapszichológus ne irodista, hanem tényleg lélekgyógyász lehessen, hogy mindenkinek dacára a tanár ne fáradjon el, ne fásuljon el, ne égjen ki, szegény. Elvárnánk. Aztán rádöbbenünk, hogy elvárásaink legtöbbször elrugaskodottak a valóságtól, a körülményektől, hogy a rendszert csak felépítették, de nem működik. Hogy nincs semmiféle Miskánk. Pedig erősen kéne. Valami 21. századi Miska-féle.

KEREKES EDIT

Beszélgetés Keresztesi Polixéna kolozsvári iskolapszichológussal

A megmérettetések színe és visszája

– A vizsgákra, megmérettetésekre, versenyekre való felkészülésnek megannyi lelki és a tanuláshoz kapcsolódó vetülete van valamennyi korosztály esetében. Ezek közül véleményed szerint mi lenne a legfontosabb a diák és a tanár szemszögéből?

– A vizsgára való felkészítés az oktatás része, célja az, hogy ellenőrizze,

vizsgák nemcsak a diákokat ellenőrzik, hanem a tanárok munkáját is. Ebből kifolyólag sokszor a tanárok hangulatát is negatívan befolyásolja, hogy ott sorakoznak a vizsgák a láthatáron, ez pedig fokozza az amúgy is nyomasztó hangulatot, amely körülveszi a diákot a felkészülés folyamatában.

gyerekeik és a tanárok felkészültségét, komolyságát. Ha az tudatosul bennük, hogy jól felkészültek a pedagógusok is, akkor ők is nyugodtak, azonban ha kételyeik vannak a tanárral szemben vagy gyermekükkel kapcsolatban, akkor otthon is ideges, bizonytalan légkör uralkodhat. Ajánlatos, hogy a szülők arra törekedjenek: ne a vizsga mércéjével, hanem a szülői szeretettel, bizalommal közeledjenek gyermekükhöz, mert nagyon fontos, hogy az otthon állandó biztonságot nyújtson a gyerekeknek a nem mindig jól sikerült felmérő, vizsgaeredmény után is.

– Májusban a 2., 4., 6. osztályosok is megmérettetnek. Mi javasolható a kisebb diákok esetében?

– A kisiskolások esetében a legfontosabb, hogy ezek a vizsgák ne különbözzenek az általánosan megszokott vizsgáktól, vizsgahangulattól. Amennyiben ez sikerül, akkor a gyerekek viszonylag biztonságban érzik magukat, illetve egy általuk már ismert helyzet ismétlődését látják a vizsgában. Ezekben a helyzetekben a pedagógusnak nagy a szerepe, ugyanis az ő hozzáállása, magatartása lényegesen meghatározza a gyerekeket.

• Foto: BIRÓ ISTVÁN

• Keresztesi Polixéna: „Ha a tanár a programnak megfelelően átvette a diákokkal a kötelező tananyagot, akkor sokkal nyugodtabban készülnek a vizsgára.”

illetve ösztönözze a diákokat, hogy a tananyagot elsajátítsák. A diákok a vizsgáztatást sok esetben nem úgy fogják fel mint tudásuk igazságos ellenőrzését, hanem fölösleges teherként élik meg. Az egyre gyakoribb egysegésített vizsgák még több stresszt jelentenek a pedagógus és a diák számára egyaránt. Az állandó „mérés”, ellenőrzés, az, hogy örökösen maximális teljesítményt kell nyújtaniuk, nem mindig megvalósítható feladat a diákok szemszögéből. Ideális lenne, ha ezekre a vizsgákra úgy készülhetnének fel, hogy bár fontosak, mégsem sorsdöntőek, hogy számítanak ugyan, de nem a leszámolás és elszámolás eszközei. Ugyanakkor nem elhanyagolható tényező, hogy az egysegésített

– Hogyan könnyítheti meg a tanár a vizsgára való készülődést a leghatékonyabban, illetve miben segíthet a szülő a gyerekeknek?

– Ha kialakul a bizalom a diákok részéről a tanárral szemben, hogy a kötelező tananyagot a programnak megfelelően átvette a velük, akkor sokkal nyugodtabban készülnek a vizsgára, ugyanis ez esetben a megmérettetésre való készülődés nem jelent többletterhet, több tanulást, felkészülést. Ugyanez tapasztalható a tanár részéről is: az a pedagógus, aki rendszeresen, módszeresen tanít, sokkal nyugodtabban készül erre a megpróbáltatásra. Ebből a kapcsolatrendszerből természetesen nem hagyhatjuk a ki a szülőket sem, akik ismerik

– A nyolcadikosoknak egész évben kell készülniük a nyári megmérettetésre, nyilván nehéz vizsga előtt állnak. Milyen jó tanácsaid vannak a számukra?

– A hatékony felkészüléshez elsősorban folyamatos, szervezett tanulás szükséges, ami nem más, mint hogy a megtanulandó anyagot felbontják kisebb részekre, és rendszeresen ismétlik. Fontos ugyanakkor a jó időbeosztás is: a tananyagot ajánlatos hónapokra, hetekre beosztani, így elkerülhető a kapkodás, a hegy alatt abrakolás, és lehetőség nyílik az ismétlésre is. Fontos, hogy vizsga előtti nap csak ismétljen a diák és mindenképpen végezzen lazító tevékenységet. Felhívnom a figyelmet: a tanulási folyamatban lényeges az is, hogy a diák a megfelelő tanulási módszert

- **Vizsgahelyzet.** „Van, akit félelemmel, szorongással tölt el, olyannyira, hogy »leblokkol«, nem tud képességei szerint teljesíteni.”

alkalmazza. Az inkább vizuális memóriájú diákok legkönnyebben a vizuális ingereken keresztül tanulnak, ezért készítsenek jegyzetet, használjanak szövegkiemelőt, illusztrálják a megtanulandó anyagot. Az auditív memóriájú gyerekek hallásalapú feldolgozás révén sajátítják el a tananyagot, ezért fontos, hogy figyeljenek órákon, hangosan olvassák el a megtanulandó anyagot, mondják fel azt valakinek. A kinezetikus vagy „mozgásalapú diákok” a mozgáson és a tárgyakkal való tevékenykedésen keresztül tanulnak. Ez esetben segít, ha a diák az új anyag tanulása közben járkal, gyakrabban tart szünetet, élénk színeket használ a szövegkiemeléshez.

– Miként lehet oldani, csökkenteni a vizsgastresszt?

– A vizsgahelyzetek (felelés, felmérő, félvi dolgozat, képességvizsga) különböző módon hatnak az emberre. Van, akit félelemmel, szorongással tölt el olyannyira, hogy „leblokkol”, nem tud képességei szerint teljesíteni, mások viszont viszonylag nyugodtak maradnak ebben a helyzetben. A vizsgára való felkészülés során a következő szorongáscsökkentő stratégiákat javasolják a szakemberek a diákoknak: Irányítsák a tanulási folyamatot!

Ha a diák rendszeresen tanul a vizsgára és ismételi, illetve jó az időbeosztása, akkor már eleve kialakul benne a biztonságérzet, az az érzés, hogy uralja a tananyagot, képes felkészülni,

és ez önmagában már csökkenti a szorongásszintet.

Meg kell tanulni kikapcsolódni, lazítani is, ugyanakkor tanulás közben szünetelni is kell, a hobbikra, barátokra is szánjanak időt, hiszen ezáltal pihennek, feltöltődnek. A kimerülés elkerülése érdekében tartsák be a 8 órás alvási időszakot. Az is lényeges, hogy

„A kisiskolások esetében a legfontosabb, hogy a vizsgák ne különbözzenek az általánosan megszokott felmérésektől, vizsgahangulattól. Amennyiben ez sikerül, a gyerekek viszonylag biztonságban érzik magukat, illetve egy általuk már ismert helyzet ismétlődését látják a vizsgában.”

figyeljenek az életstílusukra is: fontos a rendszeres étkezés, kerüljék azokat az ételeket, amelyek növelik a szorongásszintet, pl. magas cukortartalmú ételek, kávé, energiaitalok. Emellett sportoljanak, mozogjanak rendszeresen, ez serkenti az agyműködést.

KISS JUDIT

Hogyan birkózzunk meg a vizsgadrukkal?

Néhány praktikus tanács olvasható a Felvi.hu honlapon is – a tippeket a magyarországi portál készítői dr. Kiss István tanácsadó szakpszichológus és diákok tapasztalatai alapján állították össze.

- Ne az utolsó pillanatban kezdjünk el tanulni! Időben lássunk hozzá a munkához, hogy a megszerzett tudás le is tudjon üledni. A vizsga előtt gyorsan elsajátított ismereteket nem mindenki tudja rögzíteni. Ám azok, akik képesek erre, és sikeresen vizsgáznak, még ők is általában csak rövid ideig tudják az emlékezetükben tartani ezeket az információkat.
- Készítsünk vázlatot! Legyen logikus, áttekinthető, lehetőség szerint ábrákat, rajzokat is tartalmazzon, ezeket is könnyen megjegyezi az agyunk.
- Tervezzük meg a napot! Osszuk be előre, hogy mennyit szeretnénk tanulni, mekkora mennyiségű tananyagot tudunk egyszerre feldolgozni, és mikor mekkora szüneteket szeretnénk tartani!
- Kapcsoljuk ki a tévét, a számítógépet! Ne engedjük a csábításnak, tartsuk távol magunkat minden olyan készüléktől, ami elvonhatja a figyelmünket a tanulástól.
- Mozogjunk! Ha csak tehetjük, sportoljunk valamit, nem lehet egész nap koncentrálni, muszáj feltöltődni, impulzusokat szerezni, ennek pedig jó módja mondjuk egy kis kocogás vagy úszás.
- Napközben is pihenjünk! Óránként tartsunk egy tízperces szünetet, délben pedig egy kicsit hosszabbat, hogy kényelmesen tudjunk enni.
- Motiváljuk magunkat! Amikor lankadni kezd a figyelem, kezdjük el lelkesíteni magunkat például azzal, hogy már csak négy tétel van mára, vagy azzal, hogy már csak két vizsga, és kezdődik a nyári szünet.
- Bízunk magunkban! Ne arra koncentráljunk, hogy nem fog sikerülni, hanem arra, hogy át fogunk menni a vizsgán! Azt tartsuk szem előtt, amit tudunk, és ne azt, amit nem!

Precedensértékű bírósági ítélet kérdőjelezi meg a tanítók pluszóradíját

Minisztériumi állásfoglalásra várnak

Minisztériumi állásfoglalás oszlat-hatja el azt a riadalmat, amelyet egy precedensértékűnek vélt bírósági ítélet keltett a magyar tanítók körében. A brassói táblabírószak decemberi jogerős ítéletében úgy döntött, hogy a nemzeti kisebbségek nyelvén oktató pedagógusoknak nem kell kifizetni a pluszórákat. A pedagógusok attól tartanak, hogy a tanügyi átszervezés során költségtakarékosság céljából sok igazgató hivatkozik majd a döntésre.

„A bércsökkentés voltaképpen azt jelentené, hogy a magyar tannyelvű iskolák magyar nemzetiségű igazgatói éppen az anyanyelvi oktatásért járó javadalmazást vonnák meg önként a magyar tanítóktól. Az összeg a ledolgozott munkaidő függvényében száztól akár négyszáz lejig terjedhet.”

A pluszórabérért folytatott pert tavaly indították, miután a torjai magyar tanítóknak 2012 szeptemberétől nem fizették ki a magyar nyelv oktatásával együtt járó heti négy pluszórát. Csatlós Mihály Levente, a Felső-háromszéki Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetének elnöke elmondta, hogy a tíz pedagógus az iskola vezetőségétől és a megyei tanfelügyelőségtől kérte a helyzet orvoslását. Utóbbi válaszában a tanügyi törvény vonatkozó cikkelyeire hivatkozott, miszerint a pedagógusok jogosultak a pluszóradíjra, de előrelépés nem történt az ügyben. Csatlós Mihály Levente ezért tavaly áprilisban pert indított a sepsiszentgyörgyi bíróságon, amit alapfokon elveszített, majd a fellebbezés után a brassói táblabírószakra került az ügy. Ez mondta ki

decemberben a jogerős ítéletet, miszerint nem kell kifizetni a pluszórákat. A szakszervezeti vezető hangsúlyozta, a bíróság a tanügyi törvény ellenében döntött, hiszen a jogszabály 263. cikkelyének 6. bekezdésében leszögezi, hogy a pluszórákért pluszpénz jár. A bíróság a magyar kerettantervet vette alapul, amely valóban tartalmazza a vitatott négy órát, azonban a román tantervhez képest ez heti négy órával többet jelent, magyarázta. Elmondta, az oktatási minisztériumtól kért állásfoglalást az ügyben, és azt tervezi, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságához fordul jogorvoslatért. Csatlós Mihály Levente több kollégájával egyetemben attól tart, hogy a bírósági ítélet precedenst teremthet, ez esetben országszerte 3000 magyar tanítót érinthet hátrányosan a döntés. A jelenlegi helyzetben, amikor a szaktárca költségcsökkentésre szólította fel az iskolaigazgatókat, ez is eszköz lehet a takarékoskodásra, vélte. „Úgy érzem, nincs politikai akarat arra, hogy a magyar tanítóknak kifizessék ezt a pluszösszeget” – jelentette ki a szakszervezeti vezető. A torjai perben kimondott jogerős ítélet a szomszédos Hargita megyében is riadalmat keltett, Bartolf Hedvig főtanfelügyelő az ügy kapcsán hivatalos állásfoglalást kért a minisztériumtól. A főtanfelügyelő nem tartja kizártnak, hogy egyes igazgatók a tanítók rovására próbálnának meg takarékoskodni, de elmondása szerint eddig még nem találkozott ilyen esettel. „Eloolvastam eddig mintegy 50 igazgatónak a költségcsökkentésre vonatkozó stratégiáját, és eddig egyikben sem szerepelt ez a megoldás” – hangsúlyozta. Rámutatott, noha értelmezés kérdése, hogy a kisebbségi oktatásban a magyar- vagy a román-órát számítanak többletórának, a bércsökkentés voltaképpen azt jelentené, hogy a magyar tannyelvű iskolák magyar nemzetiségű igazgatói éppen az anyanyelvi oktatásért járó javadalmazást vonnák meg önként a magyar tanítóktól. Az összeg a ledolgozott munkaidő függvényében száztól akár

négyszáz lejig terjedhet, Hargita megyében 700-800 tanítót érint.

„Ha nem akarják a pedagógusnak kifizetni, akkor milyen alapon várják el, hogy megtartsa az órát?” – tette fel a kérdést Kéry Hajnal Bihar megyei

„A tanügyi törvényre hivatkozott Király András oktatási államtitkár is, rámutatva: a jogszabály kimondja, hogy a kisebbségi nyelveken folyó oktatásban a román-, illetve a kisebbségi tantervhez viszonyított többletanórát ki kell fizetni a tanítóknak.”

főtanfelügyelő-helyettes, elismerve ugyanakkor, hogy az eljárás precedenst teremthet, és sok problémát generálhat a magyar nyelvű oktatásban. Szatmár megyei kollégája, Szász Piroska főtanfelügyelő-helyettes nonszensznek nevezte a bírósági döntést, hangsúlyozva: a tanügyi törvény világosan rendelkezik, és az számít mérvadónak.

A tanügyi törvényre hivatkozott Király András oktatási államtitkár is, rámutatva: a jogszabály kimondja, hogy a kisebbségi nyelveken folyó oktatásban a román-, illetve a kisebbségi tantervhez viszonyított többletanórát ki kell fizetni a tanítóknak. „A törvény tehát továbbra is egyértelmű” – hangsúlyozta az államtitkár. Hozzátette, bár sok iskola túllépi a költségkeretét, nem hiszi, hogy ez volna az egyetlen megoldás a kiadások csökkentésére. Elmondta, a szaktárca álláspontja továbbra is az, hogy ki kell fizetni a magyar tanítóknak a többletórát, erről fogják értesíteni válaszfelülvükben a Hargita megyei tanfelügyelőséget is.

Hírösszefoglaló

„Példaértékű pedagógusi munkára van szükség”

Lendületes év volt 2013 a pedagógusszövetség számára és zsúfolt a tevékenységi napló az idei évre is – értékelte és vetítette előre a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) elnöke, Burus-Siklódi Botond.

Az alapvető tevékenységek nem változtak, de bővült ezek köre – mondta a 2013-as év munkájával kapcsolatban évértékelő sajtótájékoztatón januárban Burus-Siklódi Botond, az RMPSZ elnöke. Felsorolta, az évközi továbbképzések keretében több mint 800 pedagógus vett részt 25 kurzuson, a tavaly első alkalommal teljesen az RMPSZ által lebonyolított magyarországi továbbképzéseken pedig tíz program keretében mintegy háromszázan részesültek szakmai felkészítésben. Az RMPSZ hagyományos továbbképzési konferenciája, a Bolyai Nyári Akadémia keretében tavaly közel hatszáz pedagógus vett részt a 22 szekció munkálataiban hét erdélyi helyszínen. A pedagógusszövetség partner volt tavaly a 2013 a külhoni magyar kisiskolások éve program lebonyolításában, képzéseket, konferenciát szerveztek, könyveket, módszertani csomagokat osztottak ki. Megbízásos alapon kezelték tavaly is a moldvai csángómagyar oktatási programot, ennek keretében 26 helyszínen 44 oktató tanít magyar nyelvre több mint kétezer diákot. Az Erzsébet-program kere-

tette Burus-Siklódi Botond a júliusban zajló továbbképző rendezvényről. Megtudtuk, az RMPSZ idén a 2014 a külhoni magyar felsősök éve programban vesz részt. A program célkitűzései a tehetséggondozás, pályaorientáció, személyiségfejlesztés, a tudományok megszerettetése. Utóbbi érdekében Köteles Viktória *88 magyar találmány* című könyvét juttatják el minden felső tagozattal működő magyar tannyelvű iskolába. A Szülőföldön magyarul program idei kiírásának pályázatában is részt vesz az RMPSZ, amelyhez múlt héten már beérkeztek az első pályázatok. Ezek feldolgozását február közepén kezdték meg. A pedagógusszövetség ebben az évben meghirdette és odaítéli az Apáczai-díjat a tudományos munkát is végző pedagógusoknak, a díjra szeptember közepéig lehet pályázni. A csángómagyar oktatási program keretében Budapesten tartották az oktatók számára az első félév szakmai kiértékelőjét.

A minőség adja a többletet

Lászlófy Pál, az RMPSZ tiszteletbeli elnöke a szervezet tevékenységét értékelő sajtótájékoztató alkalmával felhívta a figyelmet arra, hogy a pedagógusszövetség tagjai bátran és következetesen álljanak ki a magyar nyelvű oktatás megőrzéséért, fejlesztéséért. Lászlófy, aki a Külhoni Magyar Oktatási Tanács elnöki tisztségét látja el, hangsúlyozta ugyanakkor, hogy továbbra is törekedni kell az oktatás minőségének megőrzésére. „Az anyanyelvi oktatásnak egy kisebbségben élő társadalomban a minőség adhatja azt a pluszt, amelyre talán mások is odafigyelhetnek” – mondta a szakmai tanácsadó testület elnöke. Úgy véli, a nevelésre az eddiginél sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni, hogy az iskolák felvehessék a versenyt a társadalomban tapasztalt erkölcsi válsággal. Ehhez viszont példaértékű pedagógusi munkára van szükség – mutatott rá.

tében tavaly is nagy népszerűségnek örvendett a gyerekek körében a zánkai táborozási lehetőség, a jelentkezést és a táboroztatást az RMPSZ bonyolította le. A Szülőföldön magyarul program keretében a romániai pályázatátást végezte az RMPSZ, a magyar kormánynak a magyar nyelvű oktatást támogató programja részeként tavaly 157 315 óvoda, diák és hallgató részesült támogatásban.

Tervek és elképzelések

Az idei Bolyai Nyári Akadémiát szintén mintegy ötszáz-hatszáz hallgató számára szervezik meg, ebben az évben pedig a differenciált oktatás, a felzárkóztatás, tehetségápolás közoktatásbeli lehetőségeit járják körbe az előadásokon – ismer-

R. KISS EDIT

A malac és a farkas

Éhes farkas köhögött
Eszes malac röhögött.

Elkapta a malac lábát,
Malac sírt, hogy kinyiffantják.

Rápröckölt egy csomó sarat,
Röhögött, hogy majd megszakadt.

Üvöltött a farkas koma,
Nem volt ma nagy lakoma.

Bömbölt aztán dünnögött:
fránya disznó röhötölt.

Márvány, a galamb

A téren száz galamb sétál,
Közülük legszebb az enyém, Márvány.

Ott van Főnök, ott van Pingvin,
De aki rám vár, az mindig Márvány.

Vállamra röppen, nézeget,
Tenyeremből búzát csipeget.

VERESS LILLA ILONA,

2. osztályos

Apáczai Csere János Elméleti Líceum

„Itt a farsang, áll a bál...”

• ANTAL CSILLA 1. OSZTÁLYOS, BÉLAFALVI ÁLTALÁNOS ISKOLA

• RÉTI RENÁTA, 3. OSZTÁLYOS, BÉLAFALVI ÁLTALÁNOS ISKOLA

• RÉTI REBEKA, 1. OSZTÁLYOS, BÉLAFALVI ÁLTALÁNOS ISKOLA

Erdély legösszetartóbb osztálya – a 10. C az aradi Csiky Gergely Főgimnáziumból

Erdély legösszetartóbb osztályát kereste a múlt év őszén a Hunyad megyében működő Algyógyi Keresztyén Ifjúsági Központ. A pályázat lényegét így foglalta össze Kató Kata, a központ képviselője: „A felhívás erdélyi magyar osztályközösségeknek szólt ötödiktől tizenkettedik osztályig. Azt kértük, hogy készítsenek egy humoros, kreatív osztályképet, írjanak hozzá bemutatkozást, osztálynévsort, és küldjék el”. Több mint félszáz pályázat közül választották ki a legsikeresebbet. „Azt tartottuk szem előtt, hogy legyen egységes az osztály, az ötlet megvalósításában mindenki vegyen részt, még az osztályfőnök is – folytatta Kató Kata. – Látsszon, hogy nem egy alkalomra összeverbuvált társaságról van szó, hanem közösségről, akik egy helyre tartoznak, és ezt meg akarják mutatni.”

A 2013–2014-es tanévben a Tégy jót, és légy Erdély legösszetartóbb osztálya! címmel hirdették meg a pályázatot. A jelentkezők közül az aradi Csiky Gergely Főgimnázium 10. C osztályát választották a legösszetartóbbnak. A diákok a Dévai Szent Ferenc Alapítvány kisiratosi gyermekotthona lakóinak gyűjtöttek ajándékokat, és személyesen el is vitték azokat oda. „Szerettünk volna segíteni azoknak a gyerekeknek, akik nélkülöznek, akiknek nem lehet boldog a karácsonyuk, ezért ajándékokat vettünk nekik. Először is süteményvásárt szerveztünk, a befolyó pénzből ajándékokat vásároltunk, emellett játékgyűjtést is szerveztünk, és karkötő-árusításból is szereztünk pénzt rá” – magyarázta Sipos Szilárd diák. „Mindenképpen otthon készítette a süteményeket. A fiúk is, csak gondolom, hogy ők az édesanyjuk segítségével” – avatott be a süteményvásár részleteibe osztálytársa, Papp Enikő.

Az eredmény bejelentését üdvözléssel fogadták a tizedikesek. „Mind a 19 diákom kivette a részét a munkából. Sokat dolgoztak, és nagyon lelkesek voltak – mondta büszkén az osztályfőnök, Rudolf Ágnes magyartanár. – Reménykedtünk titokban, hogy megnyerjük, de nem lehettünk

biztosak benne, mert nagyon sokan jelentkeztek az országból.” A tanárnő szerint a gyerekeket nem kellett noszogatni, az első szóra ötletekkel álltak elő. Amúgy is nagyon aktívnak jelle-

Az „egy híján húszas” közösség – legalábbis a többiek nevében nyilatkozó Szilárd és Enikő szerint – a kisebb konfliktusok, súrlódások ellenére össze tud fogni, ha szükség van rá, és az oly-

- „Az, hogy elnyertük az Erdély Legösszetartóbb Osztálya címet, kötelez is bennünket. Tehát ha van széthúzás az osztályban, elég csak figyelmeztetni egyeseket, hogy azért mégis mi birtokoljuk ezt a kitüntetést, és példát is kell mutatnunk más osztályoknak.”

mezte tanítványait. „Állandóan szeretnénk valamit tenni, valamiben részt venni, nem szeretik az egy helyben toporgást, nekik tevékenységekre van szükségük.” A közös munka – no, meg a kitüntető cím – hasznos lesz a jövőre nézve is, vélte a pedagógus. „Nem állíthatjuk százszázalékosan, hogy annyira összetartó osztály lennénk, de igyekszünk – jegyezte meg Rudolf Ágnes. – S ez a munka, mint amilyen a pályázat keretében volt, összekovácsol minket. Megtanulunk egymásra figyelni, segíteni egymásnak. Az, hogy elnyertük az Erdély Legösszetartóbb Osztálya címet, kötelez is bennünket, tehát ha van széthúzás az osztályban, elég csak figyelmeztetni egyeseket, hogy azért mégis mi birtokoljuk ezt a kitüntetést, és példát is kell mutatnunk más osztályoknak.”

kor előforduló nézetkülönbségek sem oly nagyok, sem oly gyakoriak, hogy megbontanák az összetartást. Az aradi tizedikesek jutalomként ingyen részt vehetnek az algyógyi Sulijó képzésen, még az utat sem kell fizetniük, emellett egy napos kirándulást szerveznek számukra Hunyad megyében, megtekinthetik a vajdahunyadi és a dévai várat, illetve a piskitelepi arborétumot, és belépőt kapnak a dévai élményfürdőbe. Az Erdély legösszetartóbb osztálya pályázat ugyanis a Sulijó elnevezésű osztályösszerázó, csapatépítő képzés előfutára volt. Erre májusig folyamatosan lehet jelentkezni. Részletek a www.sulijo.ro internetes oldalon találhatóak.

PATAKY LEHEL ZSOLT

Vonalas füzet

Amikor elég nagyok lesznek a gyermekeim meg a szomszédok gyermekei és a keresztyermekeim, elkezdhetem őket terrorizálni azzal, hogy bezzeg az én időmben mi volt, és bezzeg az én időmben mi nem volt.

És hogy „nem mint most”. Nem mint most, hogy ott lógott volna a mobiltelefon a seggünkön. Nem mint most, hogy kocsival viszik a kölyköt az iskolába. Nem mint most, hogy húszféle iskolás-táska van.

És a „hogyne-mert-mind” kezdetű mondatok. Hogyne, mert mind bambultunk a számítógépre egész nap! Hogyne, mert mind a seggünk után jártak! Hogyne, egy nyavalyát, a kulcsot a nyakunkba akasztották, és szervusz!

Valakik ezt megbeszélük:

– Jó, de akkor nem volt tele az utca pedofílekkel. Most teledestele van.

– Dehogynem, csak nem tudtuk! Mert a nyavalyának volt ideje erre.

„Össze kell talán írnom, hogy mi nem volt az én gyermekkoromban bezzeg, hogy legyen felkészülve arra, hogy az én gyermekéveim történelmi korszakával ijesztgessem a mai gyermeket. Szétnézek a konyhában, és meglátom az almát az asztalon. Az a jó ragyás és nyüves apró fajta, de illatos és igazi.”

Tízkor otthon kellett lenni, nem mint most. Nem volt az, hogy „majd telefonálunk”. Mi az, hogy tízkor!? A lányoknak már kilenckor, télen meg nyolckor!

– Nálunk nem nyolckor: hétkor!

Össze kell talán írnom, hogy mi nem volt az én gyermekkoromban bezzeg, hogy legyen felkészülve arra, hogy az én gyermekéveim történelmi korszakával ijesztgessem a mai gyermeket. Szétnézek a konyhában, és meglátom az almát az asztalon. Az a jó ragyás és nyüves apró fajta, de illatos és igazi.

Az írás megjelent a *Transindex.ro* portálon.

Nagyapám, amikor gyermekek voltunk, ha beleharaptunk az almába kettőt, hármat, és utána, mint majdnem minden gyermek, eldobtuk az udvaron azonnal, mindig ugyanúgy mondta:

– Hehej, nehogy eljöjjön az ideje, hogy a szemétből is kivennétek!

Akárhol dobtuk el a félig megevett almát, mindig megszólalt valahonnan, rögtön nagyapám, hogy hehej. Ott se kellett lennie. El is temethettük: megszólalt azután is.

Pislogtunk, a nagyobbak és a filozófusabbak, mint én, szégyenkezünk is. Nem vettem fel azért sem, amíg látta volna nagyapám, aztán mikor bement a házba, gyorsan felvettem, letöröltem a koszos kezemmel róla a port, megettem. Eldobtam a csutkáját. De akkor eszembe jutott a néger kisfiú, akiről a tanító néni mesélt, hogy neki Afrikában nincs mit ennie, bezzeg nekünk van, összeszorult valami a mellemben, akkor még úgy hittem, hogy a szív, ma már tudom, hogy a gyomor, és felvettem a csutkát, és megettem szárig. Keresztapám, ő tanított minket erre.

Mindenkinek van egy olyan keresztagja, aki megeszi az almát szárig, és felmutatja a szarát:

– Na, így kell az almát megenni! Hallod-e?

Keresztapám is székely volt, és a legtöbb mondatot, amit nekünk mondott, negyvenszáz keresztyermekeinek mindig így fejezte be: „hallod-e?”

Az almáról nem mondhatom a mostani gyermeknek, hogy bezzeg nem volt az én gyermekkoromban. De például nem volt sok tévéműsor, illetve csak egy műsor volt, vagyis egynek a negyede volt évekig.

– Érted, Tihamérke?

Nem érti. Talán ezt jobban fogja érteni:

– Te tudod, hogy nem volt akkor, bezzeg, távirányító? Fel kellett állni, oda kellett szépen menni a tévéhez, és kézzel bekapcsolni. Érted?

Talán érti, de azt nem, hogy hol itt a probléma. Felálltunk, odamentünk és kész. Közben erről eszébe jut a tévé, és már nyúl a távirányítóért.

• Illusztráció: FARKAS ILONA JANKA, 5. OSZTÁLYOS

• **Na, így kell az almát megenni!** Minap a kisebb nem változott az elmúlt negyven évben: meg is

Azt, hogy nem volt okostelefon, hülyeségnek tartom ismételtetni neki, hogy legyen ettől helyes világnézete. Az a telefon, aminek kagylója és tárcsája volt, az se volt buta, és szép is volt, piros volt, anyám minden követ

megmozgatott, hogy piros legyen, megkeresett egy ismerős elvtársat, vitt neki két kiló cukrot.

Azt is miért mondanám, hogy bezzeg nem volt Facebook. Azért nem volt Facebook, mert nem volt internet, ami

azért nem volt, mert nem volt számítógép. Ezt tényleg akkor mondom el, mikor majd fanyalog, hogy lassú a net, és sokszor fogom mondani, hogy furdalja a lelkiismeret, hogy ő most fanyalog itt, pedig bezzeg az én időmben.

Bicikli: nem volt a biciklin bezzeg sebességváltó, mint most! Nem volt a bőröndnek kereke, mint most! Ha ilyen hülyék voltunk! Egy angol kérdezte egyszer, hogy lehet az, hogy az ember hamarabb tudott a Holdra szállni, mint kitalálni azt, hogy a bőröndre kereket tegyen?

Lehet, hogy nem lesz sok ötletem jól átérezhető panaszra valami olyasmiről, ami bezzeg az én időmben még nem volt. Valami, amivel emlékeztem a gyermeket, hogy milyen jó neki, hogy ma él. Nekem köszönheti, hogy nem élt korábban. Én töltöttem ki előtte azt a történelem előtti időt, amíg lett okostelefon és a bőröndön kerekek. Nehogy elbizsa magát, készüljön a rosszra is, ki tudja milyen idők jönnek, mikor én már nem leszek, de addig is fogom figyelmeztetni mindig, mint nagyapám, ezerszer:

– Hehej, nehogy eljőjön az ideje, hogy a szemétből is kivennétek!

Minap a kisebbik gyermek a már meglévő fogaival nem bírta az elcsent almával, feladta, és szépen letette a földre. A hangja semmit nem változott az elmúlt negyven évben: meg is szólalt azonnal a konyhában dédnagyapó:

– Hehej!

Aztán eszembe jutott a vonalas füzet.

Talán tizedikes voltam, ültem a szobában, és nagy hersegéssel téptem ki valamilyen célból egy lapot az iskolai füzetemből. A vonalas füzetből. Ha nem Erzsibirinek akartam írni egy verset arról, hogy vagy történik végre valami, vagy meghalok nélküle – akkor repülőt hajtogatni.

Fél óra múlva hallom, hogy a másik szobában megszólalás végett levegőt vesz apám. Tudtam mit fog mondani.

– Bezzeg az én időmben nem volt vonalas füzet. Csak sima. A háború után. Szegény nagyanyátok! Minden este! A rossz fényben vonalazta ceruzával és vonalzóval a sima füzetet nekem. Hogy másnap írhassek bele az iskolában.

gyermek nem bírta az elcsent almával, feladta, és szépen letette a földre. A hangja semmit szólalt azonnal a konyhában dédnagyapó: – Hehej!

MAGYARI TIVADAR

Beszélgetés Makkai Kinga marosvásárhelyi gyermekirodalom-oktatóval

„Történetekből tanulunk élni”

Ha nem tanít, előadást tart, szerkeszt vagy ír, akkor (fel)olvas: otthon, iskolában, színházban, könyvvásárokon, kulturális rendezvényeken. Hogy mindezt miért teszi Makkai Kinga? Mert szeret olvasni, és tudja, az olvasás élménye olyan kincs, amit nem szabad veszendőbe hagyni. Példájával lelkesít, motivál, segít az olvasmányok kiválasztásában. Hogy gyermekeink világát beragyogják a minőségi gyermekkönyvek. Mert az olvasás

– Az egyetem elvégzése után általános iskolában tanítottam. Jó tapasztalat volt számomra. Miközben kamaszok helyesírásával és írásbeli kifejezőképességének fejlesztésével bíbelődtem (hisz, aki általános iskolában tanít, tudja, milyen nehéz munka!), arról álmodoztam, hogy pedagógiát taníthatok egykori iskolámban, a marosvásárhelyi tanítóképzőben. Nem kellett sokat várnom. Négy év után visszakerültem a képzőbe immár tanárként. Munkámban a legnagyobb kihívás, hogy ne csak oktassak, ismereteket adjak át a felnövekvő generációnak, hanem értékszemléletet, világképet is formáljak, vagyis személyiségüket fejlesszem, hogy megtalálják önmagukat.

– Az olvasóvá nevelés a szívügyed. Rendezvényeken veszel részt, és magad szervezel olvasás-népszerűsítő tevékenységeket. Hogyan kezdődött mindez?

– A gyermekirodalom, kortárs gyerek-könyvek iránti érdeklődésem a gyermekeim születése után alakult ki. Szerencse is ért, ugyanis 2000-től a kántor-tanítóképző főiskolán gyermekirodalmat és kortárs irodalmat kezdtem el tanítani. A főiskolánk a Nagykőrösi Tanítóképző Főiskola kihelyezett tagozataként működik. Akkoriban Pompor Zoli kollegám tanított Nagykőrösön gyermekirodalmat és anyanyelvi tantárgypedagógiát. Sokat köszönhetek neki is, ami a kortárs gyermekkönyvek felé fordulásomat illeti. Az olvasóvá nevelés problematikája 3-4 évvel ezelőtt kezdett el érdekelni, akkoriban a fokozati dolgozatomban megírásakor olvasásszociológiai felmérést végeztem a marosvásárhelyi tanítóképzőben. A felmérés során az előfeltevéseim beigazolódtak: kevesen és keveset olvasnak a fiatalok. Akkor gondolkodtam el azon, milyen módszerek segítségével lehet felkelteni a gyermekek olvasás iránti érdeklődését. Korábban az élethosszig tartó tanulás kérdése is foglalkoztatott. Az olvasóvá nevelés tulajdonképpen kapcsolódik a permanens önművelődés igényének kialakításának kérdéséhez is. Tanárként fontosnak tartom, hogy a leendő pedagógusok maguk is olvasottak, műveltek, a kortárs gyermek- és ifjúsági irodalomban jártasak, a gyermekkönyvpiac

tájékozottak legyenek. Hiszen feladatuk lesz az irodalmi ízlés kifformálása, a könyvek, az olvasás iránti érdeklődés felkeltése. Erre csak az a pedagógus képes, aki maga is otthonosan mozog ebben a világban, aki maga is olvas, aki nemcsak a tantervet ismeri, hanem a gyermek igényeit ismerve könyvet ajánl, további kutatásra ösztönöz. Ezért tartom fontosnak a gyermekirodalom oktatását a tanítóképzőkben.

– A gyermekirodalomhoz nemcsak pedagógusként van közöd. Kritikákat, recenziókat írsz kortárs, főként erdélyi gyermekkönyvekről, gyermekirodalmi blogokat szerkeszt. Miért tartod mindezt fontosnak?

– Napjainkban a gyermeknevelésben sok minden megváltozott. Most nem áll módomban mindazokat a társadalmi változásokat felsorolni, melyek ide vezettek. Tény viszont, hogy megváltozott a mai gyermekek olvasói igénye, ízlése. Ebben a változásban megmarad viszont egy örök emberi vonás: a mesék, történetek iránti éhség, mint a mindenkor ember igénye. Hiszem, hogy olvasók mindig is lesznek. Történetekből tanulunk élni, magunk és mások életpéldáiból. Így van ezzel a mindenkor gyermek is. A 2000-es évektől hihetetlen módon megújult a magyar gyermekirodalom, a gyermekkönyvpiac. És ez nagyon ígéretes. Lehet ma is úgy írni a gyermekeknek,

élménye és hatása útlevélként szolgálhat az élet adta határok átlépésében.

– Pedagógia, magyar nyelv és irodalom szakos tanári végzettséged van, most gyermekirodalmat oktatasz. Mindig is tanár szeretnél volna lenni?

– Mikor nyolcadik osztály végén döntennem kellett, édesanyámat követve kereskedelmi pályára léptem. De nem tartott sokáig. Egy év után otthagytam a kereskedelmi líceumot, és újra felvételiztem a marosvásárhelyi tanítóképzőbe. Ez az indíttatás inkább édesapámnak köszönhető, akkor jöttem rá 15 éves fejjel, hogy hol a helyem. A vargabetűt azonban nem bánom. Fő, hogy megtaláltam magam és azt a hivatást, amit ma is szívesen végzek.

– Mint pedagógus elsősorban nagyobb korosztállyal dolgozol. Mit emelnél ki, mi a legfontosabb a munkádban?

Makkai Kinga tanulmányait a marosvásárhelyi állami tanítóképzőben kezdte, majd ezt követően a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok, valamint a Bölcsészettudományi Kar magyar nyelv és irodalom–pedagógia szakán szerzett tanári oklevelet. 2000-től tanít pedagógiát, irodalmat, gyermekirodalmat a Marosvásárhelyi Kántor-tanító Képző Főiskolán, valamint a pedagógiai líceumban. Írásai a *Korunk*, *Látó*, *Magyar Református Nevelés* és a *Csodaceruza* hasábjain láttak napvilágot.

hogy esztétikai értékek mentén, mégis figyelve a mai gyermek olvasói igényeire, színvonalas, értékes alkotások szülessenek. Természetesen ehhez tehetség kell. A kortárs magyar gyermekirodalom jól áll ilyen szempontból. Igényesebbnél igényesebb gyerekkönyvek jelennek meg a magyar gyerekkönyvpiacra, nagy presztízsű szerzők írnak ma gyermekeknek. Viszont sok az igénytelen gyerekkönyv is. A mai szülőknek igen nehéz eligazodni a könyvek rengetegében. A könyvajánlók-nak, blogoknak, internetes magazinoknak éppen ez a céljuk. Fogódzókat adnak, eligazítanak.

– Mit tapasztaltál eddigi tevékenységed során, olvasnak-e napjainkban a gyermekek, és ha igen, mit olvasnak?

– Természetesen olvasnak ma is a gyermekek. Lehet, hogy egyre kevesebben, de mindig lesz egy réteg, aki rendszeresen olvas. Gondolnunk kell azokra is, akik kiszorulnak ebből a világból, akiket elveszítünk talán örökre, és soha nem élük át az olvasás örömét. Ennek több oka van, társadalmi tényezők, közvetlen szocio-kulturális környezet, a szülők végzettsége, a tanító személyisége, kudarcélmény az iskolában stb., mindezek nem külön-külön vezetnek el ahhoz, hogy a gyermek ne olvasson, hanem több tényező együttesével magyarázható. Nemrég végeztem egy felmérést a középiskolások olvasási szokásairól. A tényezők ugyanazok. És mindig akadnak kivételek. Olyan gyermekek, akik meghazudtolnak minden korábbi felmérési tendenciát, és mégis könyvmolyok. Ezekért a gyermekekért megéri dolgozni. De a másik réteget is. Ez a mi felelősségünk. Szülők, tanítók, tanárok felelőssége. Hogy minél több eszköz, program, foglalkozás, mozgalom stb. segítségével hívjuk fel a mai fiatalok figyelmét az olvasás felemelő élményére, a könyv jelentőségére a mindenféle elektromos „kütyük” világában. Talán mégsem szélmalomharcol!

– Mit gondolsz, hogyan lehetséges, hogy a pedagógusok napjaink oktatási rendszerének zsúfolt tantervi keretei között kialakítsák az olvasás iránti pozitív attitűdöt?

– Ma már az olvasáspedagógiának óriási szakirodalma van. Hála az olvasápszociológusoknak, könyvtárpedagógusoknak, olvasáskutatóknak stb. Sokféle módszere van az olvasás iránti kedv felkeltésének. Hogy melyik a legmegfelelőbb módszer, vagy ki az a személy, aki hozzásegíti a gyermeket az olvasás

élményének felfedezéséhez, mindenki esetében más és más. Szakmai körökben elfogadott, hogy a korai években a szülő személyisége, könyvek iránti szeretete, az, hogy olvasott-e gyermekének mesét, ő maga olvas-e, igen fontos tényező. Ha mindez megvolt, akkor a gyermek jól in-

dul. Ha nem, akkor ott van a tanító, egy tanár a későbbiekben, aki ezt pótolhatja. Ne feledjük, hogy olvasóvá nevelésről beszélünk, ezt erőszakkal nem lehet végezni, csak szeretettel, türelemmel. Már első osztályban biztosítsunk sikerélményt a gyermek számára egy-egy szó, kisebb szöveg elolvasása kapcsán. Az olvasóvá nevelés az olvasás elsajátításának folyamatával párhuzamosan történjék, úgy, hogy a tanító gondosan megválasztja az elolvasásra szánt szövegeket, mindezt egy igen oldott, nem siettetett tempóban, vonzó, játékos tevékenységekkel, melyen szívesen vesz részt a gyermek. Ez a korai megalapozási szakasz után (melyet a szülő ér el az esti meseolvasással) egy igen fontos periódus. Az első években a gyermekek szeretnek olvasni, szívesen olvassák el a kijelölt olvasmányrészleteket hangosan az iskolában társaiknak, majd maguknak. A későbbiekben a tanár feladata olvasmányórák beiktatása, a szövegfeldolgozás feltételeinek megteremtése, könyvek ajánlása. Csakhogy műelemzési, irodalomelméleti ismereteket tanítunk egy siettetett tempóban, érettségire készítünk, miközben a gyermekek alig olvasnak. Elfelejtjük, hogy a kamaszt éppen más témák, olvasmányok érdeklik. Magas szintű irodalmi ismereteket kérünk számon a gyermektől, miközben egyszerű, hétköznapi szövegeket

képtelen megérteni, dekódolni. Olvasóvá nevelni csak olyan szövegekkel, könyvekkel lehet, amelyben a kamasz is otthonra lel.

– Mit olvasol, amikor nem recenziókat írsz? Melyek kedvenc olvasmányaid?

– Klasszikusokat, kortársakat egyaránt. Sok mulasztásom van, melyeket már régóta szeretnék bepótolni, csak sosem volt időm, mert mással voltam elfoglalva éppen. De olyan is van, hogy újraolvasok rég olvasott kedvenceket. Verseket rendszeresen olvasok. Olyanok, mint pihenőkövek egy-egy hosszabb vándorlás során.

– Szülőként is tapasztalatod van, mit javasolnál a szülőknek, hogyan és mikor kezdjék el az olvasóvá nevelést?

– Létezik egy mondás, „nem lehet elég korán kezdeni”. Valóban már egész kicsi kortól, mikor a gyermek felül, megismerkedik az őt körülvevő tárgyi világgal, a könyv, mint játéktárgy is megjelenik az életében. Már a csecsemőkornak megvannak a sajátos könyvei (puhákönyvek, leporellók, lapozók stb.), melyek által elsajátítja a lapozás, a nézegetés, böngészés fortélyait. Mindez az anya gondoskodó, ösztönző jelenlétében és hozzáállásával. Ekkor kezdődik el a gyermek és a könyv kapcsolata. Vagy akár korábban is? Az anyaméhben? Mikor az anya kapcsolatot teremt a pocaklakóval, kialakul a „kötődés”. Talán ez az alapvető érzelmi feltétele az olvasóvá válásnak.

BIRTA-SZÉKELY NOÉMI

Négy pedagógiai közmondás*

„A műveletlen ember olyan, mint a csíkok nélküli zebra”

A humánus, emberhez méltó életgyakorlásra alkalmas ember gyakorlatilag csak kultúremler lehet, hisz a műveltség hiányában nélkülözni fogja igazi emberségét, humán szubsztanciáját, legalábbis emberségében nem lesz teljes és egészen kiforrott személy. Fejlődni, azaz művelt emberré válni

hogy a műveltség fogalma az utóbbi évtizedekben számottevően átalakult. Napjainkban, pláne az iskolai oktatás vonatkozásában nem annyira általános, mint inkább alpműveltségről beszélünk (jóllehet egyes szerzők az alpműveltséget az általános műveltség komponenseként, egyfajta magjaként fogják fel). Ez rendszerint a következő műveltségi területeket

tekre (tudományos, irodalmi, művészeti stb. tényekre és adatokra, illetve úgynevezett lexikális vagy deklaratív tudásra) vonatkozik, hanem a sikeres tevékenységvégzést, kommunikációt és viselkedést elősegítő képességekre, eszközhasználati készségekre, (kulcs) kompetenciákra, eredményes alkalmazkodást megalapozó magatartási formákra, életstílusra, sőt szokásokra, attitűdökre, morális értékekre, értékrendekre és elvekre, életfelfogásokra és világkonceptiókra, a valóság fontos aspektusait érintő elméletekre, értelmezési, megítélési és gondolkodási módokra is. Ebben az orientációban lényegesnek mutatkozik végül még azt is megjegyezni, hogy az alpműveltség tekintetében jelenleg a fő hangsúly már nem a mennyiségi, hanem a minőségre vetületekre tevődik, illetve elsődlegesen a műveltségi átlomány szervezettségére, integráltságára, időszerűségére, korszerűségére, megértettségére és asszimiláltságára, valamint konkrét és kreatív aktivitásokban történő hasznosíthatóságára és gyakorlati alkalmazhatóságára.

• Fotó: TÓTH ORSOLYA

• **Felkeltett érdeklődés.** „A sikeres tanulás nélkülözhetetlen előfeltétele a diák ébersége és hajlandósága”

– „felcsíkozódni” –, embernek lenni és embernek megmaradni, művelődési javakat életre kelteni képes alkotó, önálló, ép, integrált és egészséges személyiséggé kibontakozni azonban csakis a kulturális értékek vonzáskörében és azok iránti érzékenység alapján, kultúrát rendszeresen „fogyasztva” lehetséges. Hisz az, ami a legelmélyültebben nemesít, szépít, épít és művel, illetve moralizál és humanizál, az maga a kultúra. Az embernek mint biológiai lénynek legmélyebb lényegét, ugyanakkor elsőrendű megkülönböztető jegyét részint lelki természetében, részint azonban kulturális lelkületében lehet megragadni. Ismeretes,

érinti: anyanyelv és irodalom, idegen nyelvek, matematika, ember és társadalom, ember és természet, földünk és környezetünk, informatika, művészetek, testnevelés és sport, valamint vallás. Nyilvánvaló, hogy a fenti műveltségi területek viszonylatában, az iskolában megszerzett alpműveltség tartalma – amely rendszerint egyfajta társadalmi megegyezésből fakad – társadalmanként, kultúrákként vagy iskolatípusokként elég nagy eltéréseket mutat, s a társadalom fejlődésével párhuzamosan gazdagodik, újraalkotódik és átlényegül. Kivételesen fontos azonban, hogy az alpműveltség fogalma ma nemcsak széles körű, a mindennapi életben való boldoguláshoz, illetve a társadalmi beilleszkedéshez elengedhetetlenül szükséges ismerek-

„Ne mondjunk állatmeséket alvó gyermekeknek”

A Burundiból származó közmondás frappáns módon tulajdonképpen azt igazolja, hogy a sikeres tanulás nélkülözhetetlen előfeltétele a tanuló ébrenléte és ébersége, vagyis azon hajlandósága és képessége, illetőleg eltökélt akarata, hogy figyelmét (tudatosságát, egész mentális szféráját) minél tartósabban a tanulási tevékenységére, valamint a tanulás tárgyára irányítsa és összpontosítsa. Ugyanis ekképp a tanulási anyag az észlelési folyamat fókuszba állítódik, és az egész kognitív aktivitás (a megértés, a gondolkodás, az emlékezés stb.) maximális élességgel fog működni. Abból kiindulva, hogy a figyelem a tanulás sikerességének központi fontosságú előfeltétele és biztosítéka, a gyakorló pedagógusok esetenként egyfajta közelharcot vívnak annak érdekében, hogy a tanulók figyelmét valahogyan tudják kiváltani (felkelteni), és a tanuláshoz szükséges kognitív éberségi állapotukat a tanulási szekvencia teljes

* A cikk első része előző, januári lapszámunkban jelent meg.

mentén tudják fenntartani. Az iskolás gyermekek esetében ez a küzdelem arra a pszichológiai tényre is visszavezethető, melynek megfelelően a tudatos figyelem általában csak rövid ideig (10-30 percre) köthető le, hisz mint akaratlagos mentális erőfeszítés nagy mennyiségű pszichikus energiát használ el, (minek következtében a szellemi fáradtság érzése viszonylag gyorsan teljesedik ki). Ugyanakkor a figyelem összpontosítása nagyon könnyen fellazítható, valamilyen újabb vagy intenzívebb ingerek által szinte automatikusan elterelhető. Mind a tanuló figyelmének megfelelő intenzitással történő fókuszációja, mind az összpontosítás tartóssága nemcsak a pedagógusi hatásoktól (az úgynevezett figyelem-kézbentartó módoktól) függ, hanem a tanulás tárgyának jellegzetességétől, a feladatok jellegétől és a didaktikai helyzetek változatosságától, valamint az egyéni jellemzőktől (például az előzetes ismeretektől, az érdeklődés szintjétől vagy más jellegű motivációktól, a pillanatnyi egészségi állapottól, az érzékszervek élességétől, az idegrendszer veleszületett sajátosságaitól) is. A figyelem felkeltése, összpontosításának fenntartása és megőrzése a tanítási-tanulási folyamatban, számos gyors pszichikus regenerálódást elősegítő lazító aktivitás bevezetését, aktív pihenést szolgáló játékos, zenés, humoros vagy változatos szórakoztató feladatok, valamint egyszer-

„A tudatos figyelem általában csak rövid ideig (10-30 percre) köthető le, hisz mint akaratlagos mentális erőfeszítés nagy mennyiségű pszichikus energiát használ el – aminek következtében a szellemi fáradtság érzése viszonylag gyorsan kiteljesedik.”

rű relaxációs technikák alkalmazását teszi szükségessé. Amennyiben valamely tanuló figyelme nehezen váltható ki, és csak rövid ideig tartható fenn, vagy ha az gyakorlatilag képtelen (még a szándékosság körülményei között is) néhány percnél hosszabb ideig egy tárgyra, a tananyagra vagy az

elvégzendő feladatra koncentrálni, ha nem tudja figyelmét kontrollálni, vagy ha képtelen figyelmi összpontosítását megosztani, akkor rendszerint jellegzetes tanulási nehézséggel (fejlesztő pedagógiai szakemberek beavatkozása-

• „A pedagógus abból indul ki, hogy a sikeres iskolai tanulás, az információk felfogása, feldolgozása és elsajátítása szinte teljes körű pszichikus koncentrációt igényel.”

sát igénylő zavarral) állunk szemben. Ha pedig e sajátságos diszfunkció túlzott mozgásossággal társul, akkor köztudottan az úgynevezett (napjainkban meglehetősen gyakran diagnosztizált) figyelemzavaros hiperaktivitással, a hírhedt ADHD szindrómával (Attention Deficit and Hyperactivity Disorder) állunk szemben. A figyelem szakavatott fejlesztése, illetve a figyelem-összpontosítás folyamatos gyakorlása szerencsés esetben azzal a következménnyel jár, hogy a tanulóban a figyelem tudatos koncentrációja és megfelelő irányítása az iskolai körülmények között szokássá válik, a figyelem aktivációs szintje, működése, megosztása és kitartó üzemeltetése úgymond automatikus lejátékosodású lesz. A közmondás szellemében tehát a pedagógus abból indul ki, hogy a sikeres iskolai tanulás, az információk sikeres felfogása, feldolgozása és elsajátítása szinte teljes körű pszichikus koncentrációt igényel, illetve, hogy az ismeretek nem kerülhetnek a tanuló tudatába a figyelmi állapot fenntartásának hiányában. A tanulói figyel-

messég hiányában (a figyelmetlenség körülményei között) a tanítás nem egyéb, mint falra hányt borsó, hiszen teljesen hatástalan. Ilyen körülmények között a pedagógus oktatási törekvése egyszersmind értelmét veszti.

Éppen ezért a konkrét tanítási tevékenységeibe a pedagógus rendszerint csak azután vág bele, miután megbizonyosodott a tanulók helyes irányba forduló és megfelelő intenzitású koncentrációról. Továbbá arról, hogy a tanulók tudati állapota elszakadt mindattól, ami nem lényeges, vagy ami kollaterális a pillanatnyi tanulási tevékenység tekintetében, és hogy metodikailag már tisztázta a figyelem felkeltését és fenntartását elősegítő (sőt a figyelem terjedelmének, megosztásának, tartósságának és átvitelének fejlődésére is jótékony hatást gyakorló) eljárásait. Nyilván a figyelem működhet önkéntelen módzatokban is, azonban a tanulás elsősorban a szándékos (akaratlagos), a tanuló által tudatosan irányított, és saját elhatározásából és erőfeszítések kifejtésével fenntartott figyelmi állapotot igényel.

FODOR LÁSZLÓ,
a marosvásárhelyi
Sapientia EMTE
egyetemi docense

Egy aradi rajztanár szabadtéri művészete

Úszómedencévé varázsolt szeméttárolók

Színpompás könyvtárakká, úszómedencékké és akváriumokká varázsolja a szürke falakat egy aradi tanár: amikor nem az osztályteremben tanít, ecsetet ragad, és életet lehel a kietlen, szürke falakba, telefonközpontokba és szeméttárolókba.

minden egyes szürke, fantáziatlan fal-felület, ami mellett elhaladt, megihlette: úgy határozott, úgynevezett köztéri művészeti galériát hoz létre. Elhatározását támogatták a hatóságok és egy helyi ingatlanbefektető, így kiszínezte és átváltoztatta lakónegyedek szükségessége, ám

lyel, és nem kell attól tartaniuk, hogy a rendőrség felelősségre vonja őket” – mondta el a rajztanár, aki diákjaival együtt virágokkal, lepkékkel, természeti képekkel látta el a szürke falakat. Az uniós projekt koordinátora, a helyi rendőrség képviselője, Nicoleta Belean

• Művész és műve. Rajztanár úszómedencével

• Szürke falból színpompás rét. Sabin Chintoan diákjaival alkotás közben

„A művészet azt is jelenti, hogy gyerekekkel foglalkozunk”

Sabin Chintoan 16 éve végzett a temesvári képzőművészeti egyetemen, és rajzot tanít egy iskolában, szabadidejében viszont művész, akit gyakran látni templomokban a restauráláshoz felhúzott állványokon – olvasható a *Mediafax* honlapján. A 39 éves Sabin Chintoan tízéves korában lett a rajzolás-festés szerelmese. „Mihelyt aztán elkezdtem gyerekekkel foglalkozni, nem tudtam lemondani a tanításról. A művészet nemcsak azt jelenti, hogy az ember képeket fest, hanem azt is, hogy ösztönzi a gyerekeket, hogy szívesen fessenek-rajzoljanak” – mondja a Vasile Goldiş-iskolában mintegy 500 gyereket oktató képzőművész. Chintoan úgy fogalmazott, öt évvel ezelőtt kezdte úgy érezni, hogy a színek iránti szenvedélyét nemcsak a festőállvány mögött és a templomfalakon akarja kamatoztatni, így

nem esztétikus felületeit. Ily módon változtak át a szeméttárolók római kutakká, a kazánházak pedig bűvös kockává vagy kincsesládává. Egy régi telefonközpontot könyvespolccá alakított, amelyen több száz híres könyv rajza látható. A városban népszerűvé vált, egyre több aradi kereste fel a képzőművészt, hogy az ő környékükön is dekorálja a felületeket. Festményeire felfigyeltek a helyi hatóságok is, és felkérték, vegyen részt egy uniós városszerépítési projektben. A képzőművész úgy gondolta, ez nagyszerű lehetőség a diákjai számára is, hogy kamatoztassák művészi képességeiket.

Lelkesedtek a diákok a szabad művészi munkáért

„A gyerekek azonnal lelkesedtek, és egyáltalán nem zavarta őket, hogy iskolaidőn kívül kell dolgozniuk. Annak is örültek, hogy szabadon dekorálhatják a falakat, hatósági engedély-

úgy fogalmazott, a több mint száz diák bevonásával elkészített szabadtéri művek a környezetvédelemre hívják fel a figyelmet, és meglepően kedvező fogadtatásban részesültek a lakosság részéről. A képzőművész azt mondja, szabadtéri művészete révén népszerűsége tett szert, egyik alkotása nyert egy művészeti honlap versenyén. „A festmény egy úszómedencét ábrázol, és New Yorkban értékelték olyan munkák között, amelyeket toronyházak falára festenek a művészek. Ennek nyomán megkeresett egy amerikai művészeti menedzsmenttel foglalkozó cég, és aláírtam egy szerződést, hogy a képet az Egyesült Államokban is népszerűsíthessék” – magyarázta Sabin Chintoan.

KISS JUDIT

Olvasás-népszerűsítő és szövegértést fejlesztő vakációs tevékenységek Sepsiszentgyörgyön

Olvasókat nevel a könyvtár

Olvasásnépszerűsítő és szövegértést fejlesztő vakációs foglalkozásokkal szeretetti meg a legkisebbekkel a könyvet a sepsiszentgyörgyi Bod Péter Megyei Könyvtár. A téli vakációban második alkalommal került sor a Csodalámpa olvasóklub megszervezésére, a beiratkozó gyerekeknek egész hetes programot állítottak össze. Az őszi vakációban a harmadikosokkal foglalkoztak, a februári szünetben pedig a negyedikeseket várták a klubtevékenységre. A Csodalámpa olvasóklub arra vállalkozik, hogy irodalmi értékkel bíró, a résztvevők korosztályának és érdeklődési körének megfelelő olvasmányok ajánlása és feldolgozása révén mutassa meg a gyermekeknek az olvasásban rejlő lehetőségeket. Hollanda Andrea könyvtáros, a klub kezdeményezője és vezetője lapunknak elmondta, bíznak benne, hogy hagyományos vakációs foglalkozássá válik a Csodalámpa olvasóklub, és igény lesz rá a különböző korosztályok körében. „Kezdetben azért gondoltunk a 9-10 évesekre, mert ők már jól olvasnak, többségük elolvasott már egy könyvet, vagy legalább kacérkodott annak a gondolatával. A gyerekek olvasóvá nevelésének fontos állomása az első önálló olvasás ideje. Ha a korosztályuknak megfelelő, minőségi gyerekkönyvekkel találkozhatnak, megszeretik az olvasást. Az olvasni szerető gyerekek pedig jobb a szövegértése, gazdagabb a szókincse, és jobban boldogul a tananyaggal, egyre magabiztosabban tájékozódik a világban” – magyarázta Hollanda Andrea. A téli vakációban Tasnádi István *A kőmajmok háza* című regényével, Bátky András *Mirka, avagy Hogyan kell szeretni?* című meséjével, valamint Weöres Sándor, Kovács András Ferenc és Varró Dániel verseivel ismerkedhettek a könyvtárba látogatók.

Út a klasszikus irodalomhoz

Néhány éve tendenciává vált, hogy gyerekek és fiatalok rendszeres látogatói a könyvtárnak, mondta el lapunknak Szonda Szabolcs. A sepsiszentgyörgyi könyvtár igazgatója hangsúlyozta, az elmúlt években is erős volt, és egyre erősödik a magyar gyermek- és ifjúsági irodalmi „termés”, rengeteg könyv jelenik meg, próbálják ezeket beszerezni, és az olvasók is érzik, hogy nagyobb a választék. A hozzáférhető, könnyedebb könyvek, a kalandos, izgalmas történetek olvastatják magukat, sok esetben ezeken keresztül vezet az út a klasszikus irodalomhoz is. Az igazgató elképzelhetőnek tartja, hogy a tanárok is kedvezőbben szemlélik a kortárs ifjúsági irodalmat, lazítottak a kötelező olvasmányok listáján. Fontos szempont, hogy a fiatalok azért olvassanak, mert kedvük van hozzá, és ne azért, mert lenyomják a torkukon az illető a könyvet – szögezte le Szonda Szabolcs. A sepsiszentgyörgyi könyvtárba 7800-an iratkoztak be, az olvasók háromnegyede látogatja rendszeresen az intézményt.

Veszítettek népszerűségükből a kötelező olvasmányok

A kortárs ifjúsági sikerkönyvek és a gyerekirodalom népszerű kötetek állnak a könyvtár 2013-as százas toplistájának élén.

A leggyakrabban Leiner Laura *Szent Johanna-gimi* sorozatának köteteit kölcsönözték ki az ifjú olvasók, rögtön utána Jeff Kinney könyvei következnek – az amerikai író a magyar és a román tinik körében is népszerű, akárcsak Lisa Jane Smith műve, a *Vámpírnaplók*. A gyerekek *Csipikét* olvasnak szívesen, Fodor Sándor meseregénye az előkelő ötödik helyen végzett, míg Marék Veronika *Boribon*-könyve és Bartos Erika *Bogyó és Babóca*-ja a tizennegyedik és a tizenötödik helyen áll. A kötelező háziolvasmányok közül Reboreanu *Ion* című regénye és George Calinescu *Enigma Otiliei* című könyve a legkeresettebb, a 10. és 11. helyen áll a kölcsönzött könyvek listáján, a magyar irodalom kötelezői közül Tamási Áron *Bölcső és bagoly* című regényes életrajzát vették ki a legtöbben. A kötelező olvasmányok már nem annyira népszerűek, mint néhány évvel ezelőtt, amikor a százas lista több mint felét az iskolában kért kötetek tették ki, a tavalyi rangsorban már csak 20 százalékot. Ugyancsak sokat veszített népszerűségéből Wass Albert, hét évvel ezelőtt az első tíz helyezett között három Wass Albert-regény szerepelt, a tavalyi százas listára csak *A funtinelli bosszorkány* került fel a 64. helyre. A felnőtt olvasók körében a krimik és a romantikus családregegyek népszerűek: a skandináv krimiket előszeretettel olvassák, Stieg Larsson *Millenium* trilógiája a tizenkettedik, csak az ifjúsági és gyerekkönyvek előzik meg, Fábián Janka békebeli romantikus családregegyeit is sokan kölcsönözték, és felkapottak a magyarországi sikerkönyvek, Nyáry Krisztián, Csernus Imre, Müller Péter kötetek.

A magyartanároknak rugalmasnak kell lenniük

A magyartanároknak rugalmasnak kell lenniük, sok esetben el kell fogadniuk, hogy mindegy, mit olvas a gyerek, csak kapjon rá az íze – fogalmazta meg lapunk megkeresésére Incze Melinda. A sepsiszentgyörgyi Váradi József Általános Iskola magyar irodalom szakos tanára elmondta, az évek során rájött, hiába erőlteti a sok kötelező olvasmányt, például Jókai Mór a mai gyerekeknek sok esetben „túl nagy falat”. A gyerekek a kortárs íróknál egy oldalon több izgalmat talál, mint Jókainál egy fejezetben, nincs türelme kivárni, amíg a cselekményszálak összetalálkoznak, ezért gyakran csak a tartalmát olvassa el. „Könnyű dolguk van a diákoknak, mert a világhálón mindent megtalálnak, tartalmat, olvasónaplót is, ha az kell” – magyarázta Incze Melinda. A tanárok alternatívákra gondolkoznak, például a *Köszívű ember fia* helyett a kalandosabb *Szegény gazdagokat* ajánlják, vagy *A bölcső és bagoly* helyett az *Ábel a rengetegben* kéri. Próbálják játékosan megközelíteni a kötelező olvasmányokat, vetélkedőket, bemutatókat szerveznek, gyakran könyvajánlókat is, amikor kedvenc könyveiket ismertetik a diákok, és próbálják egymás kedvét meghozni az olvasáshoz.

BÍRÓ BLANKA

A Babeş–Bolyai Tudományegyetem Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézete pályázatot hirdet tanári kézikönyv szerkesztésére *Iskola másképp* címmel

Pályázati felhívás tanári kézikönyv szerkesztésére

Pályázhatnak a közoktatás bármelyik szintjén dolgozó pedagógusok (óvónők, tanítók, tanárok).

A pályázat témája: ISKOLÁN KÍVÜLI TEVÉKENYSÉGEK, PROGRAMOK

Pályázni két kategóriában lehet:

- A tanév folyamán szervezett iskolán kívüli tevékenységek, programok, amelyek egészben vagy részben az iskola „falain” kívüli tevékenységformákra épülnek.

- Az *Iskola másképp* című, évente szervezett, egy hétig tartó program keretében megvalósított iskolán kívüli tevékenységek.

A pályázat leírása, a pályamunka tartalma

I. Témaválasztás

A téma szabadon választható, köthet egyetlen tantárgyhoz, de lehet olyan jellegű is, amely több terület integrációját valósítja meg.

II. Tartalmi követelmények

A pályamunkának tartalmaznia kell a következőket:

a) Adatok: a pályázó(k) neve; az oktatási intézmény adatai (iskola, egyetem); az intézmény postacíme; a pályázó(k) postacíme és e-mail címe, telefonszáma.

b) A program részletes leírása: a témaválasztás indoklása (15-20 sornyi összefüggő szövegben). A programnak legyen vonzó, figyelemfelkeltő címe!

c) A program alkalmazásának rövid indoklása (15-20 sornyi érvelő szöveg arról, hogy a pályázó milyen szempontokat vett figyelembe a program kidolgozásakor, célok és követelmények megfogalmazása)

d) A program alkalmazása: a tevékenységek részletes forgatókönyve; eredmények;

e) Szakirodalmi jegyzék.

Háttéranyag a tartalmi követelményekhez:

Az iskolán kívüli tevékenységek egyik alapvető jellemzője, hogy valós szituációkra épülnek, életszerű

tanulási helyzeteket teremtenek, a tárgyak, jelenségek, folyamatok, élőlények, társadalmi, kulturális kérdések stb. valóságos környezetükben betöltött funkciójukkal együtt vizsgálhatók, gazdag és változatos tanulási helyzeteket kínálnak.

Nem sorolhatóak az iskolán kívüli tevékenységek körébe azok az órán kívüli tevékenységek, amelyek az iskola falain belül zajlanak. Ide tartoznak viszont azok a programok, akár a tanórákat kiegészítő modulok/tanegységek, amelyek egészben vagy részben a „falakon túl” valósulnak meg (ez utóbbi kategóriába olyan programok sorolhatóak, amelyek előkészítése vagy lebonyolításának egyes mozzanatait, illetve az eredmények összegzése, bemutatása tantermi munkát is feltételez).

Témák. A témaválasztás teljesen szabad, de az ötletadás szándékával az A. kategóriához néhány lehetséges témát sorolunk fel:

- Valamilyen „objektum” (táj, természeti objektum, település, településrészlet, létesítmény, épület stb.) vizsgálata, elemzése, leírása, bemutatása.

- Valamilyen tevékenység megismerése és bemutatása, például foglalkozás, intézmények tevékenysége, hétköznapi tevékenységek, hasznos vagy kárt okozó megnyilvánulások stb.

- Történeti elemzések, dokumentumok feltárása, az emberek történelmi tapasztalatainak, tudásának megismerése

- Társadalmi események, folyamatok elemzése, leírása, dokumentálása, elemzése, például választások, társadalmi vita valamely kérdésben, közéleti probléma megoldásának vagy meg nem oldásának bemutatása, elemzése

- Az emberek véleményének, állásfoglalásának megismerése valamely, a tanulókat érdeklő téma kapcsán

- Valamely probléma megoldása, például egy fizikai probléma megoldása a természeti vagy városi környezetben elvégzett vizsgálódások,

kísérletek, mérések segítségével vagy berendezések működésének tanulmányozásával

- Konkrét eredményt hozó, hasznos tevékenység végzése, például faültetés, parkrendezés, tájékoztatás javítása a településen, kulturális programok szervezése, időkések segítése, játszótérek, pihenőhelyek építése, kialakítása, tanösvények létrehozása

- Civil kezdeményezések, bekapcsolódás civil szervezetek munkájába

- Újságírás vagy tapasztalatoknak más, széles körben is publikálható megjelenítése

- Konkrét kutatómunka végzése, például helytörténeti, művészettörténeti kutatás, a helyi tradíciók és emlékek feltárása, környezetvédelemmel, illetve a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kutatómunka, a közlekedés problémáinak vizsgálata kutatómunka keretében, a település életében fontos szerepet játszó intézmények tevékenységének elemzése

- Mérések végzése a tananyaghoz kapcsolódóan, például földrajzi, időjárással kapcsolatos, környezetvédelmi, fizikai mérések

- Közösségi szolgáltatás megszervezése, például információs vagy környezetvédelmi szolgáltatások

- Környezetvédelmi mozgalmak létrehozása, akciók szervezése (szelektív hulladékgyűjtés), a környezettel kapcsolatos szemléletmód formálása, a lakosság figyelmének felhívása a környezetszennyezésre, egy komolyabb környezetszennyező forrással kapcsolatos tények feltárása és bemutatása

- Játékok szervezése az iskola falain kívül, például akadályversenyek, humoros játékok, versenyek egy település, az iskola környéke forrásainak felhasználásával

- Különleges események, ünnepek, felvonulások, találkozók, sportprogramok szervezése az iskolához kötődőknél is szélesebb körben

- Hosszabb kirándulás, amelyen a tanulók differenciált módon (egyéni munkában, párban vagy csoportban) feladatokat végeznek

- Múzeumpedagógiai tevékenységek
- Erdei iskolák, tanulmányi kirándulások stb.

A program/tevékenység leírásának alapszerkezete (ez tájékoztatóként szolgál a II. pontban elvárt tartalmi követelmények leírásához, de témától függően kiegészülhet, módosulhat):

Témaválasztás, indoklás

Célok, követelmények

A programra/tevékenységre fordított idő

A tanultak felhasználásának módja (milyen tantárgyakhoz kötődik, milyen tartalmak/témák megértéséhez járul hozzá stb.)

A tevékenységek leírása, a kivitelezés módja:

Előkészítés (világos, jól érthető feladatok, a tanulás előfeltételeinek megteremtése)

A feldolgozás módja: a külső feladatok pontos megtervezése, lebonyolítása; a munkaformák pontosítása (csoportos, egyéni)

Az adatok feldolgozása, a tapasztalatok megbeszélése, a folyamat szabályozása

A pedagógus szerepe

Szükséges anyagok, eszközök; más személyek bevonása

Az értékelésre ajánlott eljárások

Bibliográfia (a tanulóknak ajánlott szakirodalom a téma kapcsán, a tevékenység lebonyolításához)

Eszközök (munkalapok, feladatlapok stb.)

Mellékletek: tanulói produktumok, fókusz stb., Szakirodalom

Megjegyzés: A pályázat tartalmi követelményeinek megírásához Nahalka István: *Túl a falakon* (Oktatásmódszertani Kiskönyvtár, Gondolat, Budapest, 2003.) című könyvére támaszkodtunk. Szakirodalomként a pályázóknak is ajánljuk elolvasásra.

III. Formai követelmények

a) Papíralapú, bármely technikával készített program;

b) Digitális formájú: ppt, html vagy exe kiterjesztéssel készített szöveg.

c) 12 Times New Roman betűtípus, 1,5 sorköz

A pályázat leadásának határideje: 2014. április 30.

A pályázatok beküldése:

A pályamunkákat elektronikus formában és nyomtatott változatban, illetve digitális kivitelezés esetén CD-en is el kell küldeni.

1) Elektronikus formában:

E-mailhez csatolva a *demenyroska63@gmail.com* címre;

2) Nyomtatott változat, illetve digitális formájú pályázatok esetén CD-en a következő címekre:

a) Postai küldeményként a Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézet címére:

Departamentul de Pedagogie și Didactică Aplicată – liniamaghiară, str. Sindicatelor nr. 7, 400029 Cluj-Napoca (a borítékra írják rá: ISKOLA MÁSKÉPP pályázat);

b) Személyesen: Sanpetrean Balogh Enikő titkárnőnek; 1989. December 21. sugárút (Magyar utca), 128. szám, Kolozsvár.

A nyertes pályázatokat a *Gyakorlatközelben* sorozatunk negyedik kötetében publikáljuk.

A Babeș-Bolyai Tudományegyetem Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézetének konferencia felhívása *Tudás – tanulás – szabadság – neveléstudományi konferencia címmel*

Időpont: 2014. március 21–23.

A rendezvény alapvető célja, hogy a résztvevők megismerhessék egymás kutatási eredményeit, megvitathassák az aktuális problémákat, a jövő kihívásait. A témák megismerését plenáris ülés és szekcióülések keretében kínáljuk az érdeklődők számára.

Célcsoport: magyar nyelvterületeken működő/kutató óvodapedagógusok, tanítók, tanárok, gyógypedagógusok, intézményvezetők, felsőoktatásban és tanügyigazgatásban dolgozók, egyetemi, magiszteri és PhD-hallgatók.

A konferenciára előadással vagy résztvevőként lehet jelentkezni. A szekciókat a jelentkezések alapján tematikusan alakítjuk ki. Az előadások időtartama 20 perc, a konferencia nyelve magyar vagy angol. Az előadásokat nyomtatott, ISBN számmal ellátott utókiadványban vagy CD-n jelentetjük meg. A konferencia előadásai az EBSCO adatbázisban jegyzettek.

A konferencia részvételi díja: 100 RON. A részvételi díj tartalmazza a regisztrációs csomagot, a konferenciakötet (vagy CD) kiadási költségeit, a szünetekben a kávé és az állófogadás költségeit. A regisztráció akkor végérvényes, amikor a részvételi díj összegét a DOCEO Egyesület számlájára beküldte (legkésőbb: március 12-éig).

Előadással jelentkezni, magyar vagy angol nyelvű összefoglaló beküldésével lehet (terjedelme legfeljebb 1700 leütés). Az összefoglalónak tartalmaznia kell a kutatás céljait, kérdéseit, az alkalmazott módszereket és a kutatás legfontosabb eredményeit. A beküldött összefoglalók szakmai elbírálásra kerülnek. Az előadás elfogadására vonatkozó döntést a tudományos programbizottság március 6-áig hozza meg.

Előadással való jelentkezés határideje: 2014. március 1.

Résztvevőként való jelentkezés határideje: 2014. március 12.

A regisztrációs díj kifizetési határideje: 2014. március 12.

Jelentkezni a konferencia honlapján lehet. Ugyanitt nyújtunk további részletes tájékoztatást a konferencia programjáról, helyszínéről és a szálláslehetőségekről is.

A konferencia honlapja: <http://sites.google.com/site/tudastanulasszabadsag>

Kapcsolattartó személy: Dr. Birta-Székely Noémi, e-mail: bszekelynoemi@yahoo.co.uk

Kérjük, hogy a konferencián való részvétel lehetőségéről értesítse kollégáit, szakmai környezetét.

Dr. Demény Piroska
a Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézet igazgatója,
a konferencia elnöke

Megerősödik a szakoktatás Háromszéken

Több szakosztály indul a 2014/2015-ös tanévben Kovászna megyében, jelentette be a beiskolázási tervet ismertette Keresztély Irma főtanfelügyelő. Mint mondta, hosszas egyeztetés és vita után sikerült a szakoktatás irányába elmozdulni, így a következő tanévben a kilencedik osztályban a helyek több mint felét, 57 százalékat a szakközépiskolákban, illetve a hároméves szakiskolai osztályokban hirdetik meg. Összesen 39 szakmai osztály indul, 15 a szakközépiskolákban, 24 pedig az összel újraindított hároméves szakiskolákban. Elméleti osztály 24 indul a következő tanévben Kovászna megyében, és további hét kilencedik osztályt indítanak művészeti, felekezet- és pedagógiai szakokon. Keresztély Irma rámutatott, a szakoktatás öt évvel ezelőtti megszüntetése miatt a szülők többsége elméleti középiskolába íratta gyermekét, ám mivel nem voltak eléggé felkészültek, egy részüknek nem sikerült az érettségije. Gyenge eredmények születtek a sepsiszentgyörgyi Kós Károly Szakközépiskolában is, ahol az iskola vezetősége úgy döntött, ősztől kizárólag szakosztályokat indít. A székelyföldi megyében a munkaerő-piaci igényekhez igazodva mezőgazdasági, építészeti, faipari és kézműipari szakokat indítanak. Kovászna megyében idén 1969 diák végzi el a nyolcadik osztályt.

Több magyar osztály indul Nagyváradon

Az eredeti tervhez képest több magyar osztályt sikerült indítani a következő tanévben Nagyváradon, jelentette be Szabó Ödön, az RMDSZ Bihar megyei szervezetének ügyvezető elnöke. Elmondta, a szövetség a nagyváradi önkormányzatnál és a Bihar megyei tanfelügyelőségen iktatott szakmai dokumentációval javasolt kompromisszumos megoldást a kisebbségi oktatás átszervezésére, ezáltal sikerült érvényesíteni a magyar közösség érdekeit. Ilie Bolojan polgármester és Daniel Negrean főtanfelügyelő gazdasági okokra hivatkozva az osztályok számának csökkentését javasolta a városban, a terv a magyar oktatást is hátrányosan érintette volna. Az RMDSZ javaslatára végül a 2014/2015-ös tanévben a tervezett 12 ötödik osztály helyett 16 indul, míg a korábban leszögeezett 18 kilencedik osztály helyett 22-t hagytak jóvá. Hasonlóan előnyös megegyezés született az előkészítő osztályokra vonat-

kozóan is. „A többség veszteségét nem lehet a magyar oktatáson megspórolni, kilencven százalék problémáját nem lehet megoldani még akkor sem, ha a teljes tíz százalékot megszüntetnék” – jelentette ki Szabó Ödön. A parlamenti képviselő szerint azzal sikerült meggyőzniük az illetékeseket, hogy a magyar iskolák pénzügyi mérlege összességében pozitív volt.

Szülőföldön magyarul: várják a pályázatokat

Március 14-éig lehet beküldeni a pályázatokat a Szülőföldön magyarul program keretében a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségéhez (RMPSZ), közölte a magyar kormányprogram romániai lebonyolításával megbízott szervezet. A nevelési, oktatási, illetve tankönyv- és taneszköz-támogatást, továbbá hallgatói támogatást február 7-étől március 14-éig lehet igényelni. A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által lebonyolított program keretében az idén 22 400 forintnak megfelelő összeget igényelhetnek a magyar tannyelvű oktatási intézményekben tanuló övodások és iskolások szülei. A magyar tannyelvű felsőoktatási intézményben tanuló egyetemisták 2800 forintnak megfelelő támogatást kapnak. A pályázati csomagokat az RMPSZ eljuttatta minden megyébe és körzetbe, és megbízottaik által ki is osztják ezeket a gyerekeknek, szülőknek, közölte Burus-Siklódi Botond. A szakmai szervezet elnöke figyelmeztetett, hogy csak a határidőn belül elküldött pályázatok érvényesek. Mint mondta, tavaly mintegy kétezer pályázatot kaptak a megadott határidőn túl, így ezeket nem tudták elfogadni. A pályázati űrlapok a www.szulofoldonmagyarul.ro weboldaltól is letölthetők.

Lászlófy Pál a Külhoni Magyar Oktatási Tanács élén

Lászlófy Pált, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) tiszteletbeli elnökét kérte fel Hoffmann Rózsa magyarországi köznevelésért felelős államtitkár a Külhoni Magyar Oktatási Tanács (KMOT) elnöki tisztségének ellátására. A testületet tavaly hozta létre a magyar kormány a határon túli magyar nyelvű oktatás támogatása céljából. A szakmai tanácsadó testület javaslattevő, előkészítő, valamint véleményező és értékelő feladatokkal bír. A létrehozására vonatkozó kormányhatározat szerint a KMOT javaslatokkal

támogatja a diaszpórában, a szórványban és a Kárpát-medencében a magyar anyanyelvű oktatásban részt vevő pedagógusok képzésével és továbbképzésével, a szakmai segédanyagok, tankönyvek, folyóiratok elkészítésével kapcsolatos munkát. A KMOT szükség szerint, de évente legalább két alkalommal ülésezik, működésének költségeit az állami költségvetés állja az Emberi Erőforrások Minisztériumán (EMMI) keresztül. Lászlófy Pál elmondta, a testület a teljes oktatási palettára vonatkozóan igyekszik tanácsokat nyújtani a közoktatási államtitkárságnak a külhoni magyar oktatás terén. Többek között ösztöndíjak meghirdetését is javasolják az EMMI-nek, de a jövőképe megrajzolásában, a nemzetegyesítés oktatási vonatkozásaiban, a külhoni magyar nyelvű oktatási stratégia kidolgozásában is szakmai segítséget nyújtanak. Lászlófy Pál nyugalmazott matematika-fizika szakos tanár 1939-ben született Alsórákoson. 1960-ban végzett a Babeş-Bolyai Tudományegyetem matematika-fizika karán. Szentegyházán, majd Csíkszeredában tanított, a Márton Áron Főgimnázium igazgatója, majd Hargita megyei főtanfelügyelő volt. A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének örökös tiszteletbeli elnöke.

Erdélybe is ellátogat a Suliturné

Erdélybe, a Felvidékre és a Vajdaságba is ellátogat a Suliturné 2014, amely idén a méhnyakrák, a drog és az alkohol veszélyeire hívja fel a fiatalok figyelmét. A január 31-én Battányán indult program keretében a Dirty Slippers együttes tagjai Magyarországon és a határon túl mintegy 250 oktatási intézményben tartanak koncerttel egybekötött prevenciós előadásokat. Az iskolák számára ingyenes program a 12-24 éves fiatalokat szólítja meg. A foglalkozás első részében koncerten vehetnek részt a diákok, a második részben pedig a méhnyakrák, a drog és az alkohol veszélyeiről, valamint az egészségtelen életmód kockázatairól beszélnek a zenekar tagjai, akiket egészségügyi dolgozók készítettek fel a lényeges információkkal – mondta el Lobó-Szalóky Lázár, a program ötletgazdája, a zenekar énekes, gitáros. A programra idén mintegy 500 iskola jelezte igényét. A 2011 őszén indult program az elmúlt két évben több mint 300 iskolába jutott el mintegy 150 ezer fiatalot megszólítva.

P. M.